

وحدت و شفقت بين صحابه و اهل بيت عليه السلام

ترجمه‌ی کتاب: (رحماء بينهم)

شاهکار:

صالح بن عبدالله الدرويش

ترجمه و نگارش:

عبدالله حیدری

عنوان کتاب:	وحدت و شفقت بین صحابه و اهل بیت علیهم السلام
عنوان اصلی:	رحماء بینهم
شاهکار:	صالح بن عبدالله الدرویش
ترجمه و نگارش:	عبدالله حیدری
موضوع:	تاریخ اسلام - اهل بیت، صحابه و تابعین - بررسی مسائل و روابط..
نوبت انتشار:	اول (دیجیتال)
تاریخ انتشار:	دی (جدی) ۱۳۹۴ شمسی، ربیع الأول ۱۴۳۷ هجری
منبع:	

این کتاب از سایت کتابخانه عقیده دانلود شده است.

www.aqeedeh.com

book@aqeedeh.com

ایمیل:

سایت‌های مجموعه موحدین

www.aqeedeh.com

www.mowahedin.com

www.islamtxt.com

www.videofarsi.com

www.shabnam.cc

www.zekr.tv

www.sadaislam.com

www.mowahed.com

contact@mowahedin.com

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

فهرست مطالب

فهرست مطالب.....	أ
مقدمه چاپ چهارم	۱
پیشگفتار مترجم	۵
اتفاق امت.....	۶
ستایش الهی	۶
تحریف تاریخ	۷
سخنان طلایی	۷
این کتاب	۸
عامل تفرقه چیست؟.....	۸
مقدمه	۱۱
یک نقطه‌ی مشترک.....	۱۱
فضایل اهل بیت (علیهم‌السلام)	۱۲
درجات صحابه	۱۲
آسیب شناسی تفرقه	۱۴
پیام وحدت	۱۵
افتخار صحبت	۱۶
بهترین امت	۱۷
یک استثنا در تاریخ	۱۸

- انگیزه چیست؟ ۱۸
- مطلب اول** ۲۳
- نامگذاری ۲۳
- اهمیت اسم در اسلام ۲۴
- یک پرسش عقلانی ۲۴
- قضاوت با شما ۲۵
- نتیجه گیری ۲۶
- و اینک اصل مطلب ۲۶
- مناقشه ۲۷
- خلاصه ۲۸
- چه کسی باور کند؟ ۲۹
- نتیجه ۳۰
- مطلب دوم** ۳۱
- مصاهره یا وصلت کردن ۳۱
- پیشینه‌ی مصاهره ۳۲
- مصاهره در اسلام: ۳۲
- شهید آبرو ۳۳
- اهمیت خواستگاری ۳۴
- مبارک باد ۳۵
- امام صادق نوه‌ی ابوبکر ۳۶
- رهبری عقل ۳۷
- دلایل این ازدواج تاریخی ۳۸
- خلاصه ۴۱

مطلب سوم	۴۳
دلالت ستایش	۴۳
نگاهی به گذشته	۴۳
گواهی قرآن (۱)	۴۴
گواهی قرآن (۲)	۴۵
گواهی قرآن (۳)	۴۷
یک داستان جالب	۴۸
گواهی نهج البلاغه	۴۹
ثقل اکبر و اصغر	۵۰
اهل سنت و اهل بیت (علیهم السلام)	۵۳
تعریف اهل بیت	۵۳
آل رسول کیست؟	۵۳
عقیده اهل سنت در قبال اهل بیت	۵۴
حقوق اهل بیت	۵۷
۱- حق محبت و موالات	۵۷
۲- حق درود بر آنان:	۵۸
۳- حق خمس	۵۸
اهل سنت و نواصب	۶۰
نصب بهانه اختلاف	۶۰
یک افسانه تفرقه انگیز	۶۱
دیدگاه شیخ الاسلام	۶۱
روایت امام بخاری	۶۲
روایت امام مسلم	۶۲

-
-
- ۶۳ ..... علی بر حق بود
- ۶۳ ..... لعنت بر قاتل امام حسین
- ۶۴ ..... علاج وسوسه
- ۶۵ ..... عرض آخر
- ۶۶ ..... دست نیاز
- ۶۹ ..... مصاهرات خاندان هاشمی با بقیه عشره مبشره
- ۷۰ ..... روایتی از امام صادق علیه السلام
- ۷۱ ..... شعری از امام شافعی رحمته الله
- ۷۳ ..... فهرست منابع

مقدمه چاپ چهارم

خوانندگان گرامی! با عرض سلام مجدد خوشحالم که اینک چهارمین چاپ کتاب وحدت و شفقت بین صحابه و اهل بیت را خدمت شما تقدیم می‌کنم.

در مقایسه با موج گسترده تبلیغات تفرقه افکن و کینه پرور دشمنان وحدت این کتاب کوچک و امثال این چه تأثیری می‌تواند داشته باشد؟! ده‌ها شبکه ماهواره‌ای، ده‌ها رادیو و تلویزیون داخلی، هزاران سایت و وبلاگ اینترنتی، هزاران مجلهٔ ماهنامه و فصلنامه و گاهنامهٔ چاپی و الکترونی، و میلیون‌ها کتاب چاپی و الکترونی، و هزاران روضه خوان و مداح و واعظ منبری و شبهه انداز و تفرقه افکن و دروغ پرداز و جعل کار با تمام امکانات فرهنگی و اجتماعی و اقتصادی کشور همه و همه در خدمت ایجاد اختلاف و عمیق تر کردن شکاف تفرقه و کاشتن و پروراندن تخم کینه و دشمنی و نفاق قرار دارند!

آنوقت این کتاب کوچک و امثال این چگونه می‌تواند جلو این موج بزرگ و دستگاه گسترده تولید و نشر دروغ و کینه و دشمنی را بگیرد؟! اما توکل ما به خداوند متعال است، و با تکیه بر ایمان و اعتقاد راسخ و عمیق و فولادینی که به الله متعال و قدرت و عظمت او داریم مطمئن هستیم و با کمال قاطعیت می‌گوییم که طبق وعده خداوند بزرگ و منان و مهربان:

﴿فَأَمَّا الزَّبَدُ فَيَذْهَبُ جُفَاءً وَأَمَّا مَا يَنْفَعُ النَّاسَ فَيَمْكُتُ فِي الْأَرْضِ كَذَلِكَ يَضْرِبُ اللَّهُ الْأَمْثَالَ﴾ [الرعد: ۱۷].

«پس اما آن کف بیهوده می‌رود (و نابود می‌شود) و اما آنچه که به مردم سود می‌رساند در زمین باقی خواهد ماند».

شکی و شبهه و ترددی وجود ندارد که آنچه تفرقه افکنان و کینه پروران انجام می‌دهند همچون کف روی آب است که به هر حال از بین خواهد رفت و آنچه اهل ایمان و توحید برای متحد کردن جامعه اسلامی بر اساس قرآن و سنت صحیح انجام می‌دهند از آنجایی که به نفع دین و مردم است قطعاً ماندگار و پایدار خواهد بود.

شگفتی ندارد که به قول عرب‌ها خائن خائف باشد یعنی آدم خیانت کار همیشه می‌ترسد، لذا کسانی که اینهمه امکانات و وسائل تبلیغاتی و اسباب چاپ و نشر در اختیار دارند از کتابچه کوچکی مثل همین کتابی که شما در دست دارید احساس ترس شدید می‌کنند، و از نگرانی و افسردگی خوابشان نمی‌برد!

باور کردنی نبود که بر این کتاب کوچک ردی پر حجم نوشته شود آنهم توسط آیت الله العظمی جعفر سبحانی! عجیب! مگر چی شده؟! مگر کتاب کوچک وحدت و شفقت بین صحابه و اهل بیت چه خطر عظیمی را در جامعه بوجود آورده که یک آیت الله العظمی با آن همه کار و مشغله و گرفتاری وقت بگذارد و بر این کتاب کوچک نقد بنویسد؟!!

خلاصه کتاب ما این است که صحابه و اهل بیت با هم قوم و خویش و وصلت کار و دوست صمیمی بوده‌اند، و به عنوان یک جامعه بشری خیلی با هم عادی زندگی می‌کرده‌اند، اگر اختلافاتی هم وجود داشته خیلی طبیعی بوده است، این عین واقعیت و منطبق با قرآن و سنت صحیح و تاریخ سالم است و با پیروی از همین واقعیت می‌توان به وحدت و اتحاد و انسجام جامعه اسلامی رسید و تخم فتنه و اختلاف و کینه و دشمنی را از میان جامعه اسلامی برکنند.

و خلاصه نقد کتاب وحدت و شفقت بین صحابه و اهل بیت به قلم سیال و محققانه! استاد بزرگ آیت الله العظمی جعفر سبحانی! این است که ماست سیاه و زغال سفید است! اصلا وحدت و شفقتی بین صحابه و اهل بیت وجود نداشته و اینکه علی علیه السلام اسم فرزندانش را ابوبکر و عمر و عثمان گذاشته ربطی به رابطه صمیمی یا مکدر آنان ندارد! و اینکه علی علیه السلام دختر گرامی اش ام کلثوم را به عقد ازدواج عمر فاروق رضی الله عنه در آورده چیزی را ثابت نمی کند!!

گویا ایشان می فرمایند نه آیات قرآن را قبول داریم نه سنت و تاریخ را و نه هم عقل و فطرت سالم بشری را! خروس یک پا دارد! حتی اگر همه انسان های دنیا جمع بشوند و قسم بخورند که برف سفید و زغال سیاه و یخ سرد و آتش سوزان، و خورشید درخشان و ماه تابان است ما سخنگویان اسلام ناب! و داعیان وحدت و تقریب بین امت اسلامی!!! قبول نداریم!! چون قبول حرف شما به معنی تکذیب روایات کلینی و مجلسی و دیگران است! و از آن مهمتر پذیرش منطق شما مبنی بر اینکه صحابه و اهل بیت با هم وحدت و شفقت داشته اند، بازار بعضی ها را کساد می کند! دیگر کسی خمس نمی پردازد! دور و بر بعضی ها خلوت می شود! و بیکار می گردند! و بسیاری مضرات دیگر.

ما قضاوت را به خوانندگان عزیز واگذار می کنیم و خدا را شاهد می گیریم که هدفی جز وحدت واقعی امت اسلامی در پرتو قرآن و سنت صحیح رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم نداریم چونکه اختلاف و تفرقه هر روز دشمنان ما را خوشحال تر و صفوف اهل ایمان را ضعیف تر می کند.

امروز بیش از هر زمان دیگری نیازمند وحدت هستیم و وحدت بدون پرهیز و گریز از لعن و نفرین به صحابه رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم و حسن ظن به

پیشگامان و طلیعه داران امت اسلامی و دوری از هرگونه افراط گرایی و کینه پروری ممکن نیست.

پس بهترین و کوتاه‌ترین و سالمترین راه وحدت بازگشت به قرآن و سنت و سیرت پیامبرگرامی صلی الله علیه و آله و صحابه و اهل بیت آنحضرت است به امید آنکه هرچه زودتر به این آرمان مقدس نائل آئیم و دشمنان اسلام و مسلمین را با ایجاد وحدت واقعی امت اسلامی مأیوس و نا امید و خداوند متعال را از خود راضی و خوشنود گردانیم. آمین

عبدالله حیدری

Haidari11@gmail.com

۸ مهرماه ۸۸ خورشیدی

پیشگفتار مترجم

به نام مهربان الهی که رحمتش همه‌ی هستی را فرا گرفته، و درود و سلام بر پیامبر رحمتی که با قلب مهربانش شفقت و محبت و رحمت را همچون شربتی گوارا به امتش نوشاند، و درود و سلام بر یاران و خاندانش که اولین شاگردان این مکتب رحمت و شفقت بودند، تا جایی که خداوند رحمان و رحیم بدلیل تبلور رحمت در میانشان به همین عنوان از آنان ستایش نمود و فرمود:

﴿مُحَمَّدٌ رَّسُولُ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ﴾ [الفتح:

۲۹].

«محمد رسول خداست و کسانی که با او هستند بر کافران سخت‌گیر و در میان خود مهربانند».

جامعه‌ی بشری همواره نیازمند رهبران و پیشوایانی است که بتوانند فسادها و انحراف‌های عقیدتی و فکری و اخلاقی مردم را اصلاح کنند، تا قطار سیر جامعه به طوفان موانع برخورد نکند و دچار اختلال و نابودی نگردد، خداوند حکیم که خالق مطلق و مدبر کلّ این جهان است با علم و حجت خودش تشخیص میدهد که جامعه در چه زمانی نیازمند چه نوع رهبران و مصلحانی است.

سنت حکیمانه آن ذات قدسی این بود که همواره پیامبران و رسولانی را از میان خود مردم بر می‌گزید و پیام خودش را توسط آنان به مردم ابلاغ می‌کرد و راه سالم زیستن و بهتر زیستن را به آنان تلقین می‌نمود، سرانجام در فرصت پایانی امتحان، در این جهان فانی حکمتش چنین اقتضا نمود که

آخرین پیامبرش را با آخرین کتابش مبعوث کند و بدین ترتیب به سلسله‌ی پیامبران و رسولانش پایان بخشد.

اتفاق امت

اما رسالت و مسئولیت آنان پایان ناپذیر است، لذا افتخار تحمل و ادای این مسئولیت الهی به این امت سپرده شد، بنابراین نبی خاتم الانبياء و الرسل اولین مجموعه از میان این امت را جهت تبلیغ و اجرای این رسالت پیامبرانه بدست مبارک خودشان تربیت نمودند.

بنابراین امت اسلامی تقریباً اتفاق نظر دارد که همچنانکه در گذشته بهترین و پاکترین انسان‌های روی زمین پس از پیامبران و رسولان شاگردان آنان بوده‌اند در مدرسه‌ی محمدی صلی الله علیه و آله و سلم نیز این قاعده بگونه‌ی بسیار روشن و بارزی متجلی بوده است.

ستایش الهی

لذا خداوند مهربان در قرآن کریم بارها از این شاگردان مخلص مدرسه‌ی نبوت، اظهار خوشحالی و رضایت نموده و به آنان وعده بهشت و مغفرت داده است:

﴿وَالسَّابِقُونَ الْأُولُونَ مِنَ الْمُهَاجِرِينَ وَالْأَنْصَارِ وَالَّذِينَ اتَّبَعُوهُمْ بِإِحْسَانٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ وَأَعَدَّ لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ﴾ [التوبة: ۱۰۰].

﴿لَقَدْ رَضِيَ اللَّهُ عَنِ الْمُؤْمِنِينَ إِذْ يُبَايِعُونَكَ تَحْتَ الشَّجَرَةِ فَعَلِمَ مَا فِي قُلُوبِهِمْ فَأَنْزَلَ السَّكِينَةَ عَلَيْهِمْ وَأَثَبَهُمْ فَتْحًا قَرِيبًا﴾ [الفتح: ۱۸].

از این قبیل آیات بسیار است. بلکه ایمان و صداقت آنان را برای بقیه‌ی انسان‌ها سرمشق و نمونه قرار داده است:

﴿فَإِنْ ءَامَنُوا بِمِثْلِ مَا ءَامَنْتُمْ بِهِۦ فَقَدِ اهْتَدَوْا ۗ وَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا هُمْ فِي شِقَاقٍ ۖ فَسَيَكْفِيكَهُمُ ٱللَّهُ وَهُوَ السَّمِيعُ ٱلْعَلِيمُ ﴿١٣٧﴾﴾ [البقرة: ۱۳۷].

تحریف تاریخ

در تاریخ سابقه ندارد که شاگردان و جان نثاران رسول و پیامبری پس از ایمان و پخته شدن در کوره آزمایشات و کسب ده‌ها و صدها مدال افتخار، با خاندان مؤمن او به ستیز بپردازند، اما متأسفانه با تحریف تاریخ و دروغ پردازی‌های تخیلی و افسانه‌ای دشمنان پیامبر و صحابه چنین وانمود شده که گویا پیامبر ما حضرت محمد صلی الله علیه و آله و سلم در تفهیم و اجرای رسالت خود نعوذ بالله ناکام بوده، و در تمام مدت بیست و سه سال دورانی طلایی تاریخ بشرکه ایشان نمونه‌ی کامل از یک انسان کامل با پشتیبانی وحی و نظارت الهی، رهبری جهان معنویت را به عهده داشته، نتوانسته - جز چند نفری که تعدادشان حد اکثر از عدد انگشتان دو دست بیشتر نیست - شاگردانی را پرورش دهد که پس از وی حد اقل با خانواده ایشان رابطه صمیمی داشته باشند!

بسیار عجیب است! چگونه باید اینگونه افسانه‌هایی را باور کرد، در حالی که طبق شواهد روشن و براهین قاطع، صحابه و اهل بیت نه تنها یار و یاور یکدیگر بودند، بلکه با وجود بعضی رنجش‌های طبیعی در جامعه بشری، پیوند ناگسستنی بین آنان وجود داشت و بشدت به یکدیگر احترام داشتند و با یکدیگر پیوند خویشاوندی برقرار می‌کردند، و به نام‌های یکدیگر افتخار می‌ورزیدند.

سخنان طلایی

اگر چنین نیست پس چرا امیر المؤمنین علی مرتضی علیه السلام از عصبانیت بر منبر کوفه مشت می‌کوبد؟ و می‌فرماید:

«به من خبر رسیده که گویا عده‌ای مرا از ابوبکر و عمر برتر میدانند! اگر کسی چنین ادعایی کرده باشد؛ افترا کننده (= دروغگو) است؛ که حد افترا باید بر او جاری شود»!!.

و در جای دیگری می‌فرماید: مبادا با کسی روبرو شوم که مرا از ابوبکر و عمر برتر میدانند و گرنه او را مانند کسی که دروغ و افترا می‌بندد شلاق می‌زنم.

این کتاب

کتابچه کوچکی که اینک در دست دارید، امیدواریم بتواند این واقعیت را روشن کند گرچه این موضوع بسیار گسترده است اما مطمئنیم که وضوح حقیقت و اخلاص و انگیزه‌ی وحدت طلبی، و بیان شیوا و قلم رسای نویسنده خواهد توانست عطش هر مسلمان حقیقت جویی را برطرف نموده، و این واقعیت ساده و روشن و منطبق با عقل و نقل و فطرت سالم را با همین صفحات اندک و بدون نیاز به کتاب‌ها و مراجع بیشتر برای همه‌ی حق جویان و وحدت خواهان واقعی روشن نموده، و راه وحدت و محبت و همزیستی مسالمت آمیز را برای مسلمین هموار گرداند.

عامل تفرقه چیست؟

ما معتقدیم بزرگترین عامل تفرقه در میان امت اسلامی لعن و نفرین به پاکترین انسان‌های روی زمین پس از پیامبران است، که با دلائل بسیار واهی و با اتکاء به افسانه‌های پوچ و بی ریشه صورت می‌گیرد؛ وقتی مسلمانان بدانند که صحابه و اهل بیت نه تنها یکدیگر را لعن و نفرین نمی‌کرده، بلکه با یکدیگر شیر و شکر بوده‌اند و بارها در انظار همگان از یکدیگر ستایش می‌کرده‌اند؛ دیگر دلیلی وجود ندارد که یک فرد مسلمان آنان را لعنت و نفرین کند و خودش را مستوجب خشم و غضب الهی قرار

دهد زیرا خداوند متعال در حدیث قدسی می‌فرماید:

«من عادي لي ولياً فقد آذنته بالحرب». «کسی که با یکی از دوستان من دشمنی کند من با او اعلان جنگ می‌کنم».

اگر صحابه‌ای که قرآن بارها از آنان ستایش نموده اولیای خدا نباشند دیگر چه کسی می‌تواند ولی خدا باشد؟! به امید آنکه روزی امت اسلامی بتواند با دانش و بینش هر چه عمیقتر، اسباب تفرقه را شناسایی و خنثی نموده و راه وحدت و عزت و سر بلندی را بییماید. پروردگارا چنین باد.

از همه‌ی شما سروران و عزیزانی که محبت خدای ذوالجلال و اولیای راستینش بشمول اهل بیت و صحابه در دل‌هایتان موج می‌زند و همواره برای وحدت واقعی و عزت و سر بلندی امت اسلامی می‌تپید، التماس دعای خیر دارم، خداوند یار و یاورتان باد.

حیدری

مقدمه

حمد و سپاس بیکران بر معبود یکتا و درود و سلام جاودان بر حضرت محمد مصطفی و بر یاران ابرار و خاندان اطهارش باد.

یک نقطه‌ی مشترک

ناگفته پیداست که رسول بزرگوار اسلام ﷺ سردار تمام فرزندان آدم است، این حقیقت مسلمی است که همه‌ی مسلمین جهان بر آن اتفاق نظر دارند، و این اتفاق نعمت بزرگی از جانب خداوند متعال بر این امت است، پس خدا را سپاس بی پایان باد.

البته اندک کسانی که بر خلاف امت اسلامی راه دیگری در پیش گرفته‌اند و بعضی امامان را از رسول الله ﷺ در علم و دانش برتر معرفی می‌کنند، اختلاف آنان با سایر امت اسلامی هیچگونه ارزش و اعتباری ندارد، زیرا این روایات با وجود اینکه در کتب شان مدون شده و ثابت است. و گویا عده‌ای به آن معتقدند، در مقابل کسانی را می‌یابید که اینگونه روایات را تاویل و یا تضعیف می‌کنند.

اینکه مکانت و منزلت رسول الله ﷺ بسیار روشن و آشکار است، و اینکه ایشان صاحب شفاعت کبری و حوض کوثر است و اینکه ایشان در دنیا و آخرت دارای منزلت رفیعی هستند، همه این‌ها حقایقی است که کسی نمی‌تواند انکارش کند. و طبیعی است کسانی که - اعم از صحابه و اهل بیت رضوان الله علیهم اجمعین - سال‌ها در خدمت آن رسول مکرم ﷺ بوده‌اند از برکات ایشان بهره مند شده‌اند.

فضایل اهل بیت علیهم السلام

آری منزلت اهل بیت بسیار والا و فضائلشان بیشمار است که در آیات و روایات زیادی بیان گردیده و به تواتر رسیده است، اعم از اینکه حضرتش صلی الله علیه و آله را دیده و با ایشان هم صحبت شده، یا اینکه (بشرط ایمان و تقوی) از آن ذریه طاهره بوده باشند.

اهل بیت دو نوع فضائل دارند یکی فضائی که اختصاصاً در رابطه با آنان آمده، و دیگر فضائی که درباره عموم صحابه رضوان الله علیهم آمده است، قطعاً آن عده از اهل بیت که افتخار صحبت رسول الله صلی الله علیه و آله را داشته‌اند اولین کسانی خواهند بود که این فضائل شامل حالشان می‌شود.

در کتاب قبلی درباره‌ی صحبت با رسول الله صلی الله علیه و آله سخن گفتیم اما در این کتاب از رحمت و شفقت بین این یاران صمیمی سخن خواهیم گفت، هر چه از صحبت با رسول الله صلی الله علیه و آله و فضائل آن سخن گفته شود باعث ملال و خستگی نمی‌گردد؛ زیرا هم صحبت بودن با پیامبر گرامی بخش جدایی ناپذیری از زندگی پر برکت آن خورشید عالمتاب و صاحب برکات است، که به مجرد ایمان به ایشان و صحبت با آن حضرت، یاران نازنینش افتخار یافتند که صحابی نامیده شوند.

درجات صحابه

اما مقام و منزلت و درجات هر کدام از آنان در بهشت جاویدان، بنابر اعمال و جهادشان با سید المرسلین صلی الله علیه و آله متفاوت است، کما اینکه در دنیا نیز مقام و درجات آنان متفاوت است، بعضی مهاجر و بعضی انصارند، بعضی قبل از فتح مکه ایمان آورده‌اند و برخی بعد از آن، اما از سوی خداوند به همه‌ی آنان وعده بهشت داده شده است:

﴿لَا يَسْتَوِي مِنْكُمْ مَنْ أَنْفَقَ مِنْ قَبْلِ الْفَتْحِ وَقَتَلَ أَوْلِيَّكَ أَعْظَمَ دَرَجَةً
مِنَ الَّذِينَ أَنْفَقُوا مِنْ بَعْدُ وَقَتَلُوا وَكُلًّا وَعَدَّ اللَّهُ الْحُسْنَىٰ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ
خَبِيرٌ﴾ [الحديد: ۱۰].

«کسانی از شما که پیش از فتح (مکه) انفاق کردند و (با کافران) جنگیدند (با انفاق کنندگان و جهادگران پس از فتح مکه) یکسان نیستند. آنان در منزلت، از کسانی که پس از (فتح مکه) انفاق کردند و (با کافران) جنگیدند، بزرگترند، و خداوند به هر یک (از آنان سرانجام) نیک (بهشت) را وعده داده است. و خداوند از آنچه می‌کنید با خبر است.»

آری، همه آنان فضیلت و منزلت خود شان را دارند، و ما باید این عظمت را درک کنیم، و اینکه این صحبت، خود منزلت و افتخار مستقلى است، و علاوه بر آن درجات آنان به اعتبار اعمالشان متفاوت است.

﴿وَالسَّابِقُونَ السَّابِقُونَ أُولَئِكَ مِنَ الْمُهَاجِرِينَ وَالْأَنْصَارِ وَالَّذِينَ اتَّبَعُوهُمْ بِإِحْسَانٍ
رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ وَأَعَدَّ لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ
فِيهَا أَبَدًا ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ﴾ [التوبة: ۱۰۰].

«و پیشروان نخستین از مهاجرین و انصار و کسانی که به نیکوکاری از آنان پیروی کردند، خداوند از آنان خشنود شد و (آنان نیز) از او خشنود شدند. و برایشان باغ‌هایی که فرودست آن جویباران روان است آماده ساخت که در آنجا همیشه جاودانه‌اند. این کامیابی بزرگ است.»

پس این‌ها در بالاترین درجه هستند، و کسانی که هر دو افتخار را داشته‌اند، یعنی صحابه‌ی آل اطهار علیهم‌السلام اجمعین که هم مقام صحبت و هم مقام قربت را دارند، درجات آنان نیز به اعتبار اعمالشان متفاوت است.

آسیب شناسی تفرقه

خواننده‌ی عزیز! آسیب شناسی در مورد اختلاف پراکندگی امت و علاج آن یک مطلب شرعی است، زیرا اختلاف و تفرقه در جامعه اسلامی مشکل بزرگی است که پیامدهای خطرناک آن همچون طوفانی سهمگین دارد امت را به هلاکت می‌کشاند، و اگر برای معالجه آن دست به کار نشویم هر روز که بگذرد خسارت بیشتری به بار می‌آورد، بنابراین جهت معالجه‌ی این سرطان کشنده هر چه زودتر باید اقدام نمود.

بنده در این فرصت کوتاه به موضوعی مهم و سر نوشت ساز اما به بخش کوچکی از آن خواهیم پرداخت، موضوع مورد نظر رابطه‌ی صمیمانه یاران و خاندان رسالت با یکدیگر است، اما در اینجا اختصاراً پیرامون رحمت و شفقت بین اهل بیت پیامبر با دیگر صحابه‌ی آن حضرت صلی الله علیه و آله سخن خواهیم گفت، که با توجه به جنگ‌هایی که میان آنان درگرفت باز هم با یکدیگر رحیم و مهربان بودند.

این حقیقتی انکار ناپذیر است، گر چه داستان سرایان آن را نادیده گرفته‌اند و بعضی راویان مغرض از آن سکوت کرده‌اند، اما این حقیقت همچون خورشیدی درخشان مانده و خواهد ماند؛ و دسیسه‌ی راویان مغرض و خیالپردازان غافل را نقش بر آب خواهد کرد.

بسیارکسانی بودند که از اینگونه افسانه‌ها و خیالپردازی‌ها و روایات دروغین و بی سند و بی ریشه جهت پیشبرد اهداف خویش استفاده می‌کردند. هوا پرستان و عاشقان بدعت در دین از یک سو، و سیاست مداران دین ستیز و شکم پرستان و تاجران دینی از سوی دیگر، همه‌ی این‌ها دانسته یا ندانسته و خواسته یا ناخواسته در خدمت دشمنان اسلام قرار گرفتند، و آرزوی دیرینه‌ی آنان را برآورده کردند، و با ایجاد نفاق و اختلاف در میان امت، تخم عداوت و دشمنی کاشتند.

پیام وحدت

بیدار باشید! شمای محققان و پژوهشگران! شمای نویسندگان و اندیشمندان! شمای تاریخسازان و تاریخ نویسان! شمای داعیان وحدت و اتحاد! شمای کسانی که از خطر «جهانی شدن» هشدار می‌دهید، و برای رویارویی با پیامدهای احتمالی آن، از وحدت و اتحاد سخن می‌رانید! بلکه به شمای مسلمانان آزاده! که غیرت دین دارید، به همه‌ی شما می‌گویم:

چرا جریان‌های تاریخی را زنده می‌کنید که جز پیامد منفی و عمیق کردن دشمنی در میان امت چیزی بدنبال ندارد، مقصود چیست؟ چه می‌خواهیم؟ جهت ارضای عوام؟! تقلید کورکورانه؟! منافع مادی؟! پس چی؟. تعجب آور است که عده‌ای وقت گران بهایشان را صرف کنکاش در مسائلی تاریخی می‌نمایند، و یا اندیشه‌های سست و بی پایه‌ای را بارور می‌کنند که اساس آن‌ها بر روایات ضعیف و جعلی، و یا هوا و هوس نهاده شده است.

و خنده آور است که این‌ها واقعا معتقدند کار خوب انجام می‌دهند! و به حقایق علمی دست پیدا کرده اند!، اما اگر با چشم باز نگاه کنند به وضوح درک می‌کنند که جز گسترده کردن دامنه‌ی اختلاف و تفرقه و عمیق تر کردن دشمنی میان مسلمانان، هنری به خرج نداده‌اند، و جز بیشتر زدن به زخم چرکین امت و پرورش میکرب اختلاف، حماسه‌ای نیافریده‌اند، و اگر از آنان بپرسید که از تلاش و زحمت شان چه نتیجه‌ای گرفته اند؟، جوابی نخواهند داشت. حداکثر اینکه خواهند گفت یک بحث علمی است! همین و بس!! راستی کجاست آن مبادی علمی‌ای که ایشان بدان‌ها اعتماد کرده و تحقیق نموده اند؟! و کجاست رسالت مقدس وحدت!؟.

افتخار صحبت

در کتاب قبلی از تلازم بین رسول الله صلی الله علیه و آله و صحابه جانبازش سخن گفتیم و اینکه از مسئولیت‌های رسول الله صلی الله علیه و آله تزکیه‌ی کسانی است که به ایشان ایمان آورده‌اند، که در درجه اول عده‌ای اُمّی و ناخوان بودند که خداوند آنان را با ایمان به پیامبرش صلی الله علیه و آله و صحبت نورانی حضرتش افتخار بخشید چنان که می‌فرماید:

﴿هُوَ الَّذِي بَعَثَ فِي الْأُمِّيِّينَ رَسُولًا مِّنْهُمْ يَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِهِ ۖ وَيُزَكِّيهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَإِنْ كَانُوا مِن قَبْلُ لَفِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٦﴾﴾ [الجمعة: ٢].

«او ذاتی است که در میان درس ناخواندگان رسولی از خود آنان برانگیخت که آیاتش را بر آنان می‌خواند و آنان را پاک می‌دارد. به آنان کتاب و حکمت می‌آموزد و به راستی پیش از این در گمراهی آشکار بودند.»
همین‌ها بودند که رسول رحمت و هدایت صلی الله علیه و آله به تربیت (تزکیه) و تعلیم آنان پرداخت.

از زندگی عجیب شده‌ی صحابه‌ی جانباز با آن رهبر دلباخته‌ی شان صلی الله علیه و آله سخن گفتیم، از رابطه‌ی شاگردان رشید و فداکار، با آن معلم و الگوی کامل و پیشوای محبوب صلی الله علیه و آله با شیفتگان و جانبازان راه محبت او، که علاوه بر رعیت بودن، اصحاب و یاران و فدائیان او بودند سخن رانیدیم، شمه‌ای از این رابطه گرم و صمیمی صحبت با نبوت، شاگرد با معلم، پیرو با رهبر، و مرید با مراد را در کتاب اول با نام (افتخار صحبت با رسول صلی الله علیه و آله) بیان نمودیم.

بهترین امت

خواننده‌ی عزیز! شما نیز هیچ شک و شبهه‌ای نخواهی داشت که رسول گرامی ﷺ رسالت بزرگی را که خداوند مهربان به ایشان سپرده بود، به بهترین و کاملترین وجه ممکن اداء نمودند، پیام الهی را ابلاغ کردند، وجهت استمرار و ادامه این دین خاتم، اصحاب و یاران نمونه‌ای را تربیت و تعلیم دادند، و کاملاً آنان را تزکیه نمودند.

از ثمرات ارزشمند این تعلیم و تربیت و تزکیه، آن صفات والا و ارزشمندی است که جزو سرشت و خو و عادت و طینت صحابه‌ی بزرگوار رضوان الله علیهم اجمعین قرار گرفت. همین افتخار کافی است که آنان بهترین امت معرفی شدند که برای نفع مردم فرستاده شده‌اند چنان که خداوند متعال می‌فرماید:

﴿كُنْتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ﴾ [آل عمران: ۱۱۰].

در کلمه (أُخْرِجَتْ) در آیه‌ی کریمه دقت کنید، که چه ذات ذوالجلالی آنان را فرستاده و این مقام و منزلت والا را به آنان بخشیده است، این شبیه آیه کریمه دیگر است:

﴿وَكَذَلِكَ جَعَلْنَاكُمْ أُمَّةً وَسَطًا لِتَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ وَيَكُونَ الرَّسُولُ عَلَيْكُمْ شَهِيدًا وَمَا جَعَلْنَا الْقِبْلَةَ الَّتِي كُنْتَ عَلَيْهَا إِلَّا لِنَعْلَمَ مَنْ يَتَّبِعُ الرَّسُولَ مِمَّنْ يَنْقَلِبُ عَلَى عَقْبَيْهِ وَإِنْ كَانَتْ لَكَبِيرَةً إِلَّا عَلَى الَّذِينَ هَدَى اللَّهُ وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُضِيعَ إِيمَانَكُمْ إِنَّ اللَّهَ بِالنَّاسِ لَرَعُوفٌ رَحِيمٌ﴾ [البقرة: ۱۴۳].

«و همچنین شما را امتی میانه گردانده (برگزیده) ایم تا بر مردم گواه باشید و (نیز) تا رسول (خدا) بر شما گواه باشد و قبله‌ای را که پیرو آن بودی (فرو) ننهادیم، مگر برای آنکه کسی را که از رسول (خدا) پیروی می‌کند از کسی که از عقیده‌اش بر می‌گردد معلوم بداریم. و به راستی آن -

جز بر کسانی که خدا آنان را هدایت کرده است - دشوار است. (و) خداوند (نمی‌خواهد) ایمانتان را از بین ببرد. بی‌گمان خداوند به مردم رؤوف (و) مهربان است».

آیاتی که خداوند در مدح و ستایش و بیان صفات آنان نازل فرموده بسیار است، که ما در این کتاب به توضیح یکی از آن صفات خواهیم پرداخت.

یک استثنا در تاریخ

خوانندگان عزیز! به یاد داشته باشید که این نسل از انسان‌ها یک استثناء در تاریخ است، صفات و ویژگی‌هایی که آنان کسب کردند، محال است فرد دیگری بتواند به آن‌ها دسترسی پیدا کند، و شرف و افتخارِ صحبت سرور پیامبران و رسولان صلی الله علیه و آله و سلم را داشتن، دیگر کجا و برای چه کسی ممکن است تحقق یابد؟! خوشا به سعادتشان.

معلم و مربی آنان، آن امام رحمت و هدایت بود که به آنان علم و ادب و جهاد و فداکاری آموخت که سرانجام اسلام را همین‌ها یاری کردند و به سراسر جهان رساندند و با خونشان از آن دفاع کردند. ما در اینجا به یکی از صفات آنان توجه خواهیم کرد، که شایسته است شرح و بسط داده شود و همه امت اسلامی با آن آشنا شوند، آیا می‌دانید منظور ما کدام صفت است؟ بله درست است، همان صفت رحمت.

انگیزه چیست؟

شاید سوالی پیش بیاید که چرا از این صفت سخن می‌گوئیم؟ خواننده‌ی عزیز! آیا دقت کرده اید که ببر این صفت ارزشمند چیست؟ ملاحظه خواهید فرمود که انگیزه سخن گفتن از این صفت فراوان است، ولی ما در اینجا اختصاراً به چند سبب اشاره می‌کنیم.

سبب اول:

بدلیل معانی ژرف و عمیقی که این صفت در بر دارد، و آیات و احادیث و آثار فراوانی که از رسول گرامی صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ و آل اطهار و صحابه‌ی اخیارش در این معنی آمده است، در رأس همه اینکه پرورگار بزرگ و مهربانمان در عین اینکه خودش را رحمان و رحیم خوانده است در وصف پیامبر عزیزش صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نیز فرموده است:

﴿لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِّنْ أَنْفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ حَرِيصٌ عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِينَ رَءُوفٌ رَّحِيمٌ﴾ [التوبة: ۱۲۸].

«بی گمان رسولی از خودتان به سوی شما آمد، که رنجتان بر او دشوار، بر شما حریص (و) بر مؤمنان رئوف مهربان است».

و خود رسول گرامی صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرموده‌اند:

«مَنْ لَا يَرْحَمُ لَا يُرْحَمُ».

«کسی که رحم نکند به او رحم نمی‌شود».

اگر بخواهیم در معنی این صفت و نصوصی که درباره‌ی آن آمده سخن بگوئیم مطلب طولانی خواهد شد که فعلا نیازی به آن نیست.
سبب دوم:

اینکه توصیف آنان بدین صفت خود یک اعجاز علمی است، که اگر کسی در آن دقت کند تبلور این اعجاز را به روشنی می‌بیند.

زیرا به علت اینکه خداوند با علم غیبی خودش می‌دانست که بعدها چه پیش خواهد آمد، گویا این آیه‌ی کریمه و درخشش صفت رحمت در آن، پیشاپیش رد بر طعن‌ها و توهین‌هایی است که تا آنزمان داستان سرایان و دروغ‌فروشان و راویان دروغین جعل حدیث هنوز کارشان را شروع نکرده بودند؛ و دروغ‌هایشان را به ثبت نرسانده بودند؛ و هنوز دشمنان صحابه و اهل بیت فرصت بهانه‌جویی و خورده‌گیری پیدا نکرده بودند. دقت کنید:

﴿مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ تَرَاهُمْ رُكَّعًا سُجَّدًا يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانًا سِيمَاهُمْ فِي وُجُوهِهِمْ مِنْ أَثَرِ السُّجُودِ ذَلِكَ﴾ [الفتح: ۲۹].

«محمد رسول خداست و کسانی که با او هستند بر کافران سخت گیر و در میان خود مهربانند. آنان را در حال رکوع و سجده می بینی که از خداوند فضل و خشنودی می جویند. نشانه‌ی (درستکاری) آنان از اثر سجده در چهره‌هایشان پیداست.»

سبب سوم:

بیان این حقیقت که صحابه با یکدیگر مهربانند، و اینکه این شفقت و مهربانی تا اعماق دل‌هایشان ریشه داشته، تمام آن روایات جعلی و اوهام و افسانه‌های دروغین و اختلاف پرور، را که صحابه رسول الله و ثمره‌ی عمر آن حضرت صلی الله علیه و آله را همچون حیوانات وحشی و درنده معرفی می کند که گویا با یکدیگر دشمن بوده‌اند، همه‌ی آن اوهام و افسانه‌ها را نابود می کند.

آری خواننده‌ی عزیز! اگر کسی توانست این حقیقت را که قرآن کریم بیان می‌دارد بپذیرد که صحابه واقعاً با هم مهربان بوده‌اند (رحماء بینهم) و از ته دل به آن اعتراف نمود، قلباً مطمئن خواهد شد. و احیاناً اگر کینه و حسدی که بوسیله دروغ‌های دروغ پردازان در بعضی دل‌ها جای گرفته و قلبهای پاک و شفاف مؤمنان را مکدر کرده همه از دل بیرون خواهد رفت، و طبق آیه کریمه این صفت مؤمنان را نیز به دیگر صفات نیکوی خود خواهد افزود:

﴿وَالَّذِينَ جَاءُوا مِنْ بَعْدِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ وَلَا تَجْعَلْ فِي قُلُوبِنَا غِلًّا لِلَّذِينَ ءَامَنُوا رَبَّنَا إِنَّكَ رَءُوفٌ رَحِيمٌ﴾ [الحشر: ۱۰].

«و (نیز) آنانی که پس از اینان آمدند، می‌گویند: پروردگارا! ما را و آن برادرانمان را که در ایمان آوردن از ما پیشی گرفتند، بیامرز. و در دل‌های ما هیچ کینه‌ای در حق کسانی که ایمان آورده‌اند، قرار مده. پروردگارا! تویی که بخشاینده‌ی مهربانی».

پس طبق این آیه‌ی کریمه هر مسلمان مکلف است برای همه‌ی مؤمنان دعای مغفرت و آمرزش کند، و از خداوند بخواهد که نسبت به هیچ مؤمنی کینه و عداوت و دشمنی و حتی کدورتی در دلش جای ندهد.
سبب چهارم:

از اصول پذیرفته شده در نزد محققان و پژوهشگران این است که «متن» و «سند» هر دو را مورد بررسی قرار می‌دهند، کما اینکه علمای راسخ، ضمن آنکه مطلبی را از نظر سند بررسی کردند، و آن را ثابت یافتند متن روایت را بر نصوص قرآن کریم و اصول کلی و مسلم اسلام عرضه می‌کنند و همچنین سعی می‌کنند بین روایات - احياناً متناقض - توافق و انطباق بوجود آورند.

روایات تاریخی نیز از این قاعده مستثنی نیست و برای بررسی روایات تاریخی نیز باید این روش را به کار برد. اما متأسفانه بسیاری از نویسندگان از بررسی سند طفره رفته‌اند، و به همین اکتفا کرده‌اند که روایتی در کتب تاریخ و ادبیات عرب وجود دارد، و از سوی دیگر، اگر کسانی به سند اهمیت دادند متن را بررسی نکرده و آن را بر قرآن عرضه ننموده‌اند.

خواننده‌ی عزیز! پیش از اینکه شتابزده عمل کنید و صرفاً با پشتوانه‌ی اطلاعات پراکنده و غیر موثق، و بر اساس احساسات و عواطف پیش داوری کنید، دلائلی را که ذکر کردیم به دقت مطالعه کنید، گرچه کلمات بسیار ساده و روشن، و قوت معانی و دلالت آن واضح و آشکار است، اما با این وجود نامأنوس است، خلاصه اینکه مطلب مذکور بر دو عنصر اساسی تکیه

دارد یکی درک و احساس و دیگر آیه «محمد رسول الله...»

البته آیه‌ی ۱۰ سوره حشر نیز قابل دقت و تأمل است:

﴿وَالَّذِينَ جَاءُوا مِنْ بَعْدِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ وَلَا تَجْعَلْ فِي قُلُوبِنَا غِلًّا لِلَّذِينَ ءَامَنُوا رَبَّنَا إِنَّكَ رَءُوفٌ رَحِيمٌ﴾
[الحشر: ۱۰].

«و(نیز) آنانی که پس از ایمان آمدند، می‌گویند: پروردگارا! ما را و آن برادرانمان را که در ایمان آوردن از ما پیشی گرفتند، ببامرز و در دل‌های ما هیچ کینه‌ای در حق کسانی که ایمان آورده‌اند، قرار مده پروردگارا! تویی که بخشاینده‌ی مهربانی.»

هر دو آیه را بخوانید و در معانی آن دقت کنید.

مطلب اول

نامگذاری

اسم اشاره به مسمی یا صاحب اسم است، و این علامت ویژه‌ای است که او را از دیگران متمایز می‌کند، و مردم همواره این اصل را پذیرفته‌اند و به آن عمل می‌کنند. هیچ عاقلی نیست که در اهمیت اسم تردید داشته باشد، زیرا با همین نشان بارز است که کودک از سایر برادران و کودکان دیگر باز شناخته می‌شود و رفته رفته بوسیله آن در خانواده و جامعه معروف و مشهور می‌گردد تا اینکه سر انجام انسان فنا می‌شود اما اسمش (با ویژگی‌هایی خوب یا بد آن) باقی می‌ماند.

اسم از «سُمُو» یعنی بلندی یا از «وَسْم» به معنی نشان و علامت گرفته شده است، همه‌ی این امور دلالت بر اهمیت اسم برای کودک می‌کند، و این اهمیت را به هیچ عنوان نمی‌توان نادیده گرفت. از بازرترین ویژگی‌های اسم این است که دلالت بر عقل و مکتب اعتقادی شخص می‌کند، به طور مثال دشوار و شاید ناممکن است که شما شنیده باشید یهود و نصاری فرزندانشان را (محمد ﷺ) بنامند! یا اینکه مسلمانان فرزندانشان را لات و عزی یا فرعون و هامان و ابوجهل و ابولهب بنامند!

بنابراین رابطه‌ی فرزند با پدرش بوسیله‌ی اسم بر قرار می‌گردد، و پدر و سایر اعضای خانواده فرزندشان را با اسم بلکه با اسمی که دوست دارند و می‌پسندند صدا می‌زنند، بنابر این اسم تک تک افراد خانواده در میان آنان و سایر خویشاوندان بسیار تکرار می‌گردد، و از قدیم گفته‌اند:

«مِنْ إِسْمِكَ أَعْرِفُ أَبَاكَ» از روی اسمت شخصیت پدرت را می‌شناسم.

اهمیت اسم در اسلام

برای شناخت و تشخیص این اهمیت همین کافی است بدانیم که شریعت پاک محمدی صلی الله علیه و آله به اسم اهمیت فوق العاده‌ای قائل شده است، لذا رسول محبوبمان صلی الله علیه و آله اسم بعضی صحابه را اعم از زن و مرد عوض کردند، بلکه حتی اسم شهرشان را از یثرب به مدینه تبدیل کردند، کما اینکه حضرتش صلی الله علیه و آله مانع از نامگذاری بعضی اسم‌ها شدند.

لذا فرمودند: «إن أخرج اسم عند الله رجل تسمي بملك الأملاك» پست‌ترین شخص در نزد خداوند کسی است که خودش را ملک الملوک یا شاهنشاه بنامد.

همچنین رسول گرامیمان صلی الله علیه و آله به بعضی أسماء مانند عبدالله و عبدالرحمن و غیره که در آن اشاره به مقام بندگی برای خداوند است ترغیب فرمودند:

«أحبُّ الأسماء إلى الله عبدالله وعبدالرحمن» «محبوبترین نام‌ها در نزد خداوند عبدالله و عبدالرحمن است».

چنانکه از سیرت رسول گرامی‌مان صلی الله علیه و آله معلوم می‌شود ایشان از اسم خوب خوششان می‌آمد و آن را به فال نیک می‌گرفتند. از نظر علمای علم اصول و ادبیات عرب، اسم‌ها از خود شان مفاهیم و معانی دقیق و حساب شده‌ای دارند، تفصیل این موضوع را در کتب اصول فقه و ادبیات عرب ملاحظه می‌فرمائید، و علماء در زمینه‌ی مسائل گوناگونی که از آن گرفته می‌شود بحث کرده‌اند.

یک پرسش عقلانی

خواننده‌ی عزیز! سراسیمه نشو و پیشاپیش تعجب نکن؟ با من ادامه بده، لطفاً به این پرسش‌ها پاسخ بده.

فرزندت را چه می‌نامی؟ آیا اسمی را برایش می‌پسندی که از دید شما و همسر و خانواده ات معنی و دلالت روشن و دلکش و دوست داشتنی دارد، یا اینکه هر چه پیش آمد خوش آمد؟! حتی اگر اسم دشمنانت باشد؟! سبحان الله، واقعاً شگفت‌انگیز است، ما امروز در این عصر جهالت و غفلت از دین، برای فرزندانمان اسم معنی دار و دلکش و جذاب و با شخصیت انتخاب می‌کنیم، اما حاضر نیستیم این اصل را در مورد بهترین انسان‌های روی زمین که در عصر طلایی زندگی می‌کردند بپذیریم، و می‌گوئیم نه! آن‌ها به دلائل سیاسی و اجتماعی مجبور شدند اسم دشمنانشان را بر روی فرزندانمان بگذارند، بدون اینکه احساس و عاطفه‌ی شان، آنانرا راهنمایی کند!.

قضایات با شما

عجیب است که سروران امت و عاقلترین انسان‌ها، و صاحبان عزت و افتخار و شجاعت که علاوه بر شجره‌ی طیبه (نسب شریف)، شخصیت‌های آنان نیز همچون نور می‌درخشد، از ابتدائی‌ترین معانی انسانیت محروم نگه داشته می‌شوند! تا جائیکه به آنان اجازه داده نمی‌شود که فرزندانمان را به نام‌های پسندیده و محبوب شان نامگذاری کنند، بلکه مجبور می‌شوند نام دشمنانشان را بر روی فرزندانمان بگذارند، آیا این باور کردنی است؟.

شایان ذکر است که این نامگذاری تنها برای یک فرد نبود بلکه اهل بیت مجموعه‌ای از فرزندانمان را با این نام‌ها افتخار بخشیدند، و این نامگذاری پس از سپری شدن و فراموش کردن دشمنی نبوده بلکه به ادعای آنان در اوج دشمنی بوده است!! که ما می‌گوئیم خیر بلکه در اوج محبت بوده، زیرا دشمنی‌ای در کار نبوده است.

این مساله مهم و قابل توجهی است که باید آن را دقیق مطالعه کرد، و

روی آن حساب نمود، زیرا که در آن دلالت‌های فراوانی است و در آن رد بر تمام آن داستان‌های خیالی و افسانه‌های مسموم و اوهام و خرافاتی است که دل‌های صاف مسلمین را مکدر و صف محکم آنان را متفرق کرده است. این حقیقت به قدری روشن و قابل فهم است که هر انسان عاقل و بی‌غرضی براحتی می‌تواند آن را درک کند، و هر انسان با شعوری که احساس و عاطفه‌اش نمرده باشد خیلی ساده می‌تواند آن را بفهمد، و ناممکن است که انسان‌های عاقل و آزاده بپذیرند که براستی این نامگذاری نمایشی بوده باشد، و نه امکان رد و تاویل آن وجود دارد.

نتیجه‌گیری

لذا در پایان بن بست با خط درشت نوشته است، عشق و محبت و احترام صحابه و اهل بیت نسبت به یکدیگر چنان در رگ و خون آنان عجین شده بود که بوی عطر صفا و صمیمیت آن تا امروز نیز مشام جهانیان را عطر آگین می‌کند، اما بیمارانی که حس بویایی شان کار نمی‌کند و همواره دچار زکام و سرما خوردگی هستند؛ از استشمام این نعمت بزرگ محرومند و شاید هم مدعی شوند که بوی گند به مشامشان می‌رسد، راست می‌گویند؛ چون مریضند، اگر سالم بودند تشخیص می‌دادند که ادعای بوی گند دروغ است؛ جهان عطر آگین است ولی آن‌ها مانند کوری هستند که عصاکش آنان دیگرانند و خدا نکند که خود عصاکش هم کور باشد!

و اینک اصل مطلب

علی علیه السلام از فرط محبتش با خلفای ثلاثه ابوبکر و عمر و عثمان رضی الله عنهم، سه تا از فرزندانش را با نام گرامی آنان نامگذاری می‌کند.

ابوبکر رضی الله عنه ابن علی ابن ابی طالب که با برادر بزرگوارش امام حسین - علیه و علی آباءه الصلاة والسلام - در صحنه کربلا به شهادت می‌رسد.

عمر علیه السلام ابن علی بن ابی طالب که با برادر بزرگوارش امام حسین علیه السلام در حماسه کربلا شرکت می‌کند و پس از جهاد و مبارزه، زنده با (امام) زین العابدین به مدینه بر می‌گردد. و نسلش ادامه پیدا می‌کند.

عثمان علیه السلام ابن علی ابن ابی طالب که با برادر بزرگوارش امام حسین علیه السلام در کربلا به شهادت می‌رسد.

(امام) حسن مجتبی علیه السلام نیز سه تا از فرزندانش را ابوبکر علیه السلام و عمر علیه السلام و طلحه علیه السلام نام می‌گذارد که با عمویشان در کربلا به شهادت می‌رسند.

(امام) حسین علیه السلام نیز فرزندش را عمر علیه السلام نام می‌گذارد.

امام زین العابدین علیه السلام یک دخترش را عایشه (سلام الله علیها) و یک پسرش را عمر علیه السلام نام می‌گذارد، که نسل عمر ابن زین العابدین ادامه پیدا می‌کند.

همچنین بقیه اهل بیت از نسل عباس ابن عبدالمطلب و نسل جعفر ابن ابی طالب و مسلم ابن عقیل و دیگران، که در اینجا ما در صدد درج تمام این اسمها نیستیم بلکه مقصود فقط ذکر نمونه هایی است که مطلب مورد نظر را روشن کند.

مناقشه

بعضی شیعیان منکر این حقیقت هستند که علی و فرزندانش علیهم السلام فرزندان خودشان را به این نامها نامگذاری کرده‌اند. البته اینها فقط کسانی هستند که یا اطلاع ندارند چون مطالعه نمی‌کنند و با کتابها سروکاری ندارند، و یا اینکه تجاهل عارفانه می‌کنند و قصداً از روی ضد و عناد این حقایق روشن را انکار می‌کنند.

خوشبختانه بسیاری از ائمه و علمای بزرگ تشیع اینگونه جهالت مقصود یا غیر مقصود را رد کرده‌اند، زیرا دلائل وجود این نامهای مبارک قطعی و

یقینی است، چون اسم‌های آنان ادامه دارد و بلکه خود کتب تشیع که جریان حادثه کربلا را نقل می‌کنند گواهی می‌دهند که ابوبکر ابن علی ابن ابی طالب و ابوبکر ابن حسن ابن علی و عمر ابن علی و عثمان ابن علی علیهم السلام در کنار امام حسین به شهادت رسیدند.

آری این‌ها شهدای صحنه کربلا هستند، این امر را خود برادران شیعه در کتابهایشان آورده‌اند، شاید شما پرسید پس چرا در حسینیه‌ها از این قبیل شهداء اسمی برده نمی‌شود و بر سر منبر و در دسته‌های عزاداری کسی نام آن‌ها را نمی‌برد؟!.

طبیعی است باید هم پرسید، اما پاسخ اینگونه پرسش‌ها را ما نباید بدهیم، از کسانی پرسید که بیشتر از ما ادعای حب اهل بیت دارند، که براستی چرا از این قهرمانان اهل بیت هیچ خبری نیست در حالیکه عمر ابن علی ابن ابی طالب و عمر ابن حسن ابن علی از شجاع‌ترین و حماسه آفرین‌ترین مردان آن صحنه تاریخی بودند.

خلاصه

خلاصه اینکه مسأله‌ی نامگذاری ائمه اهل بیت علیهم السلام فرزندان نشان را به نام‌های افتخار انگیز ابوبکر و عمر و عثمان و عائشه و طلحه و زبیر و معاویه و دیگر بزرگان صحابه (رضوان الله علیهم اجمعین) یکی از مسائل مهمی است که در قاموس تشیع نوین هیچ پاسخی برای آن نمی‌توان یافت. ناممکن است اگر بگوئیم آن‌ها بدون در نظر داشتن معنی و دلالت این اسم‌ها فرزندان نشان را به این نام‌های گرامی و فخرآفرین نامیدند، هیچ عقل سلیمی باور نمی‌کند، و این را هم نمی‌توان گفت که این یک دسیسه و سازش حساب شده از طرف اهل سنت است که از قدیم‌الایام در کتب تشیع دست برده‌اند، و این گونه مطالب را در آن‌ها گنجانیده‌اند!.

زیرا معنی این گفته طعن و تشکیک در تمام روایات و کتب تشیع است.

بنابراین هر روایتی که شیعیان از آن خوششان نیامد بگویند این دسیسه و سازش از سوی اهل سنت است! در این صورت هر کس هر روایتی که موافق میلش نبود می‌تواند به همین سادگی رد کند و بگوید این توطئه است! بویژه آنکه در مکتب تشیع هر مجتهد زنده‌ای خیلی راحت می‌تواند هر روایتی که خواست رد کند و آن را نپذیرد چون خودش مجتهد است و هیچ قانون و ضابطه‌ای هم وجود ندارد که او را باز دارد.

چه کسی باور کند؟

از چیزهای بسیار خنده آور این است که مقصود از نامگذاری به نام‌های صحابه بزرگ سب و توهین و لعن و نفرین آنان بوده است، کما اینکه فرموده اند! هدف از نامگذاری به اسم‌های این چهره‌های تاریخ ساز، بدست آوردن دل عامه (اهل سنت) بوده است، یعنی امامان اسم فرزندان‌شان را به اسم دشمنان‌شان گذاشته‌اند تا اینکه این‌ها را توهین کنند و در نهایت دشمنان‌شان مورد اهانت قرار گیرند و یا اینکه مردم تصور کنند که امام، خلفاء را دوست دارد. یعنی اینکه تقیه کرده است. به به !!!

چه شخصیتی از امام می‌سازیم! امام یعنی کسیکه هر کارش بر خلاف اعتقاداتش است! تا اینکه یاران خودش و سایر مردم را بفریبد و به آن‌ها وانمود کند که دشمنانش را دوست می‌دارد، در حالیکه دشمن آن‌ها است و از روی ترس چنین می‌کند!!

چگونه امام تاریخ آینده و اسم‌های پس از خود را حیران و سردرگم می‌گذارد و نعوذ بالله با این حيله‌ها و ترفندها که با عزت و کرامت و شجاعت و اخلاق خاندان نبوت منافات دارد به خودش و خاندانش اهانت روا می‌دارد، چرا؟! فقط برای اینکه بنی تمیم یا بنی عدی یا بنی امیه را از خودش راضی نگهدارد؟!!!

کسانی که با سیرت پاک ائمه علیهم السلام آشنایی دارند قطعاً می‌دانند که ائمه از شجاع‌ترین مردم بودند بر خلاف روایات جعلی و ساختگی‌ای که ائمه را مردانی بزدل و ترسو و دروغگو معرفی می‌کنند، که نه برای دینشان انتقام می‌گیرند، و نه آبرو برایشان مهم است، و نه عزت و کرامت برایشان معنایی دارد، و متأسفانه چقدر زیاد است از این دست روایت‌هایی که بنام دین به مردم قالب شده و مردم با چقدر اخلاص و پاک دلی آن‌ها را پذیرفته‌اند.

نتیجه

کاری که ائمه (علی و فرزندانش علیهم السلام) کرده‌اند از قوی‌ترین دلائل عقلی و روانی و حقیقی است که صدق محبت آل بیت علیهم السلام با خلفای راشدین رضی الله عنهم و سایر اصحاب پیامبر صلی الله علیه و آله را می‌رساند، شما شخصاً این حقیقت را دارید مشاهده می‌کنید و اصلاً جای هیچگونه انکار و تردیدی وجود ندارد. و این واقعیت ارشاد پاک و منزه خداوند را عینیت می‌بخشد که فرمود:

﴿مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ تَرَاهُمْ رُكَّعًا سُجَّدًا يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانًا سِيمَاهُمْ فِي وُجُوهِهِمْ مِنْ أَثَرِ السُّجُودِ﴾ [الفتح: ۲۹].

«محمد رسول خداست و کسانی که با اویند برکافران سخت گیر و در میان خود مهربانند. آنان را در حال رکوع و سجده می‌بینی که از خداوند فضل و خشنودی می‌جویند. نشانه‌ی درستکاری آنان از اثر سجده در چهره هایشان پیداست.»

خواننده‌ی عزیز! لطفاً آیه را دوباره با دقت تلاوت کنید و معانی آن را تصور کنید و در صفت رحمت که در آیه کریمه آمده (رحماء بینهم) بیشتر بیندیشید، ببینید که به چه نتیجه‌ای می‌رسید.

مطلب دوم

مصاهره یا وصلت کردن

خواننده‌ی گرامی! دوست داری فرزندت را، جگرگوشه ات را، پیوند قلبت را، دختر عزیزت را به چه کسی بدهی؟ آیا راضی می‌شوی که او را به خانه‌ی مردی فاسق و جنایت کار بلکه به خانه‌ی قاتل مادرش یا برادرش بفرستی؟ کلمه داماد برای شما چه معنی دارد؟ شما چه کسی را حاضرید به دامادی خود انتخاب کنید؟.

المصاهره در لغت از صهر است، گفته می‌شود: «صَاهَرْتُ الْقَوْمَ إِذَا تَزَوَّجْتُ مِنْهُمْ»، وقتی دو خانواده جهت برقرار کردن روابط اجتماعی و پیوند زناشویی بین پسر و دختر یا زن و مرد با هم وصلت برقرار می‌کنند، این وصلت را در عربی مصاهره می‌گویند، صهر یعنی داماد ولی در عربی معنی گسترده تر از این دارد، صهر مرد یعنی خویشان زنش، و صهر زن یعنی خویشان شوهرش، خلاصه اینکه مصاهره در عربی به خویشان زن گفته می‌شود و گاهی به خویشان مرد نیز گفته می‌شود، و خداوند این مصاهره را جزو نشانه‌های قدرت خودش قرار داده، چنان که می‌فرماید:

﴿وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ مِنَ الْمَاءِ بَشَرًا فَجَعَلَهُ نَسَبًا وَصِهْرًا ۗ وَكَانَ رَبُّكَ قَدِيرًا﴾ [الفرقان: ۵۴].

«و او ذاتی است که از آب بشری آفرید، آنگاه آن را دارای پیوند نسبی و سببی قرار داد و پروردگارت تواناست.».

در آیه کریمه دقت کنید که چگونه خداوند انسان را موجودی آفریده که با اطرافیان خودش از روی نسب و مصاهره رابطه داشته باشد و خانواده و

اجتماع را تشکیل دهد. پس مصاهره رابطه شرعی است که خداوند آن را در ردیف نسب ذکر کرده است، نسب به اقوام پدر نیز گفته می‌شود، بعضی علماء معتقدند که نسب مطلق قرابت و خویشاوندی است، پس وقتی می‌بینید که خداوند نسب و صهر را در ردیف هم ذکر کرده، بدانید که این امر بیانگر مطالب بسیار عمیقی است که نباید از آن غافل شد.

پیشینه‌ی مصاهره

مصاهره از دیدگاه عرب‌ها از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است، آنان به نسب افتخار می‌کنند، اما اینک به دامادها و موقعیت و منزلت آنان افتخار می‌کنند، لذا مشهور است که عرب‌ها کسی را که از خودشان شأن و منزلت کمتری داشته باشد به دامادی خود قبول نمی‌کنند، بلکه در نزد بسیاری از جوامع غیر عرب نیز وضعیت به همین منوال است، لذا اندیشه‌های ناسیونالیستی امروز یکی از دشوارترین و بغرنج‌ترین مشکلات اجتماعی غرب بشمار می‌رود.

بوژه عرب‌ها درباره زن غیرت و حساسیت بخصوصی دارند، همین امر باعث شده بود که دختران نوزاد و معصوم شان را زنده در گور کنند که مبدا کسی به آنان توهین کند، بر سر این موضوع، چه بسا جنگ‌ها در می‌گرفت و خونها می‌ریخت که آثار آن تا امروز نیز وجود دارد. گمان می‌کنم این اشاره‌های کوتاه جهت تفهیم و رساندن مطلب کافی است.

مصاهره در اسلام:

وقتی اسلام آمد همه خوبی‌ها و صفات حمیده را بر قرار داشت و از همه زشتی‌ها نهی فرمود، خداوند متعال بیان نمود که معیار ارزش‌ها فقط تقوی است.

﴿إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتَقْوَمُ﴾ [الحجرات: ۱۳].

«گرامی‌ترین شما در نزد خداوند پرهیزگارترین شما است».

این معیار، بخشی از دیدگاه شریعت است. کما اینکه فقهای بزرگوار موضوع «کفاء» یا کفائت (هم سطح بودن) در دین و نسب و حرفه و مباحث مختلفی که به آن تعلق می‌گیرد را مورد بحث قرار داده‌اند، از جمله اینکه آیا کفایت (مساوی بودن زن و شوهر) از شروط صحت عقد است یا از شروط لزوم آن؟ و اینکه آیا این حق زن است یا اولیای امور او نیز در آن دخالت دارند؟ و مباحث دیگری که در باب نکاح مطرح می‌گردد.

شهید آبرو

و اما در مسئله صیانت و حفاظت عرض و آبرو و غیرت نسبت به زنان، رسول گرامی ﷺ کسی را که در دفاع از آبروی خودش کشته شود شهید گفته‌اند، بلکه جنگِ دفاع از آبرو و حیثیت را خود رسول گرامی ﷺ فرماندهی کرده‌اند. داستان مشهوری که یهود بنی قینقاع با حيله حجابِ زن مسلمانی را از سرش کشیدند و بدینوسیله عهدشان را شکستند و با رسول الله ﷺ اعلان جنگ کردند، خیلی معروف است.

جریان از این قرار بود که یک زن مسلمان وقتی می‌خواست از یک مرد یهودی طلا بخرد یهودی از او خواست که چهره‌اش را باز کند زن نپذیرفت. آن یهودی در حالیکه زن نشسته بود و بدون اینکه احساس کند گوشه چادرش را به چیزی بست که وقتی از جایش بلند شد صورتش لخت شد. زن فریاد کشید و کمک طلبید، جوان مسلمانی که در آن نزدیکی بود آمد و مرد یهودی را کشت، از آنسو هم یهودی‌ها جمع شدند و جوان مسلمان را کشتند.

این داستان واقعی می‌رساند که حفاظت از ناموس چه نقش مهمی در جامعه‌ی اسلامی داشته و دارد؛ در پی همین جریان بود که رسول الله ﷺ

بر اثر پیمان شکنی یهود بنی قینقاع با آنان به جنگ پرداختند. آری، خواننده‌ی گرمی! علاوه بر آن بعضی احکام شرعی مثل اشتراط ولی در عقد نکاح و شاهد گرفتن در نکاح و بلکه حد قذف و حد زنا و دیگر احکامی که همگی بیانگر اهمیت عزت و آبرو و حیثیت انسان مسلمان است، نشان می‌دهد که شریعت چقدر به حفظ آبرو حساس است. اگر در این احکام و در حکمت و فلسفه و پیامدهای آن‌ها بیندیشید و دقت کنید اهمیت موضوع خود بخود برای شما آشکار می‌شود.

اهمیت خواستگاری

احکام زیادی بر مصاهره مرتب می‌شود، اصلاً در خود مشروعیت عقد نکاح (که قرآن از آن به میثاق غلیظ تعبیر فرموده) دقت کنید که مرد چگونه و با چه شرایط و آدابی از زنی خواستگاری می‌کند و چه احکام زیبا و پند آمیزی بر آن مرتب می‌شود؛ ممکن است خواستگاری او پذیرفته و ممکن است رد شود.

بینید مرد خواستگار چگونه از خانواده و خویشان و آشنایانش جهت برقراری روابط رسمی و کسب موافقت خانواده عروس تلاش می‌کند، و خانواده‌ی عروس با چه دقتی بررسی می‌کند، فکر می‌کند، مشورت می‌کند، درباره‌ی داماد تحقیق می‌کنند؟ و در نهایت هیچ الزامی هم ندارند، ممکن است موافقت کنند و یا با کمال اختیار و جرأت و شهامت مخالفت خودشان را اعلان می‌کنند، حتی اگر داماد هدایایی فرستاده باشد یا مقداری مهر مقدم پرداخته باشد یا هر احسان دیگری نیز به آنان کرده باشد، آنان مختارند هزار بار بیندیشند که آیا شایسته است دست عزیز و جگر گوشه شان را به دست این مرد بدهند یا خیر؟.

علاوه بر آن عقد باید شاهد و گواه داشته باشد، و نکاح باید اعلان شود؛

چرا؟ زیرا احکام و پیامدهای بسیار مهم و سرنوشت سازی بر آن مرتب می‌گردد. نکاح، دورها را نزدیک و بیگانه‌ها را با هم آشنا می‌کند و به مجرد اینکه عقد ازدواجشان بسته شود بسیاری زنان دیگر بر داماد و بسیاری مردان دیگر بر عروس حرام می‌گردد.

این کتاب کوتاه ظرفیت تفصیل بیشتر را ندارد، فقط مقصود بیان اهمیت موضوع است و زمینه سازی جهت مطلبی که در پی خواهد آمد، بنابر این حالا شما به مطلب ذیل بیندیشید و دقت کنید.

مبارک باد

خواهر امام حسن مجتبی و امام حسین سید الشهداء، دختر فاطمه زهراء «ام کلثوم» علیها السلام را پدرش امیر مؤمنان علی ابن ابی طالب علیه السلام به ازدواج فاروق اعظم رضی الله عنه عمر ابن خطاب رضی الله عنه در می‌آورد، آیا شایسته است بگوئیم که علی از ترس عمر این کار را کرد؟! پس شجاعتش کجا بود؟ دوستی و محبتش با دختر عزیزش کجا بود؟؟ آیا علی مرتضی دست دخترش را بدست ظالمی می‌سپارد؟ غیرتش درباره‌ی دین خدا کجا رفت؟؟.

پرسش‌های زیادی که پایان ندارد، یا اینکه به ناچار باید اعتراف کنیم که چون علی عمر را کاملاً می‌شناخت و به او اعتماد داشت، و با او الفت و محبت داشت لذا خواست بدینوسیله از شخصیت او تقدیر کند، آری بدون شک و تردید عمر با میل و رغبت خود علی و خانواده‌اش با دختر دختر رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم ازدواج کرد و ازدواجشان کاملاً شرعی و صحیح و علنی و اختیاری بود.

این خود می‌رساند که این دو خانواده چقدر یکدیگر را دوست می‌داشتند و به یکدیگر احترام می‌گذاشتند و جوّی سرشار از الفت و محبت در میان آنان حاکم بود، چرا چنین نباشد، درحالیکه خود رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم داماد

(شوهر دختر) عمر رضی الله عنه بود، بنابر این رابطه گرم اجتماعی بین خانواده رسول الله صلی الله علیه و آله و خانواده عمر رضی الله عنه قبل از این ازدواج هم قائم بود.

امام صادق نوهی ابوبکر

نمونه دوم: فرموده‌ی امام جعفر صادق علیه السلام کافی است که فرمودند: «وَلَدَنِي ابوبکر مَرَّتَيْنِ» آیا می‌دانید مادر امام صادق کیست؟ «ام فروه» دختر قاسم ابن محمد ابن ابی بکر صدیق رضی الله عنه.

آیا دقت کرده اید که چرا امام صادق علیه السلام فرمودند ابوبکر و نگفتند محمد ابن ابی بکر؟ آری این صراحت و بازگشت به جد بزرگوار خانواده صدیقی رضی الله عنه دلیل این بود که بعضی شیعه نمایان فضیلت ابوبکر صدیق را انکار می‌کردند، بر خلاف محمد پسر حضرت ابوبکر که شیعیان درباره‌ی فضل او متفقند، شما را به خدا فکر کنید و بیندیشید که انسان به چه کسی افتخار می‌کند؟!.

خواننده‌ی گرامی! هر کس اندکی مطالعه و اطلاع داشته باشد، روابط خویشاوندی نسبی بین صحابه رضوان الله علیهم اجمعین اعم از مهاجر و انصار را درک می‌کند، این روابط به قدری صمیمی و گسترده بود که حتی موالی و بردگان صحابه از اشراف و سادات قریش زن گرفتند:

زید ابن حارثه رضی الله عنه صحابی‌ای که نامش در قرآن کریم آمده همسرش کیست؟ زینب بنت جحش رضی الله عنها که بعدها افتخار ام المؤمنین را کسب نمود. اسامه ابن زید رضی الله عنه برده معروف که رسول خدا صلی الله علیه و آله فاطمه بنت قیس قریشی را به همسری او دادند.

سالم مولای (برده) حذیفه رضی الله عنه که حضرت حذیفه دختر برادرش هند بنت الولید قریشی را به همسری او داد در حالیکه پدر وی از سرداران قریش بود.

اگر از مصاهره در بین صحابه رضی الله عنهم سخن بگوئیم موضوع بسیار طولانی خواهد شد، لذا به ذکر همین چند نمونه از ازدواج‌های صمیمانه بین اهل بیت و خلفای راشدین رضی الله عنهم اکتفا می‌کنیم.

پس گفتیم که عمر فاروق رضی الله عنه با ام کلثوم دختر حضرت فاطمه زهراء دختر گرامی رسول الله صلی الله علیه و آله ازدواج کرده کما اینکه مادر امام جعفر صادق علیه السلام از هر دو طرف نوهی ابوبکر صدیق رضی الله عنه است.

رهبری عقل

پس خواننده‌ی گرامی! چه بهتر که از وسوسه‌ی شیطان بر حذر باشیم، و جدی و عمیق بیندیشیم، ما مسلمانیم، و هر مسلمان مکلف است که از عقل خودش کار بگیرد، چه بسیار است آیاتی که در قرآن کریم انسان را به تعقل و تفکر و تدبر فرا می‌خواند که اینجا جای تفصیل آن نیست لذا باید از عقل کار گرفت و دائره‌ی تفکر و اندیشه را گسترش داد و از تقلید کورکورانه پرهیز نمود.

برای انسان عاقل و دانا که خداوند به او عقل سالم عنایت فرموده، زشت است که بدون تفکر و تعقل هر سخنی را پیش از تحقیق و سنجش بپذیرد، بویژه در باب اعتقادات، که نباید اجازه دهیم سرنوشت دائمی و ابدی ما نسنجیده رقم بخورد، زندگی آخرت و اعتقاداتی که بر اساس آن مسیر سعادت یا شقاوت انسان تعیین می‌شود شوخی بردار نیست. پس خدایا از شر همه شیطان‌های انس و جن به ذات شنوای دانا و حکیم و توانای تو پناه می‌جوئیم.

خواننده‌ی محترم! آیا شما راضی می‌شوید که پدران و پدر بزرگان شما دشنام داده شوند و به آن‌ها اهانت گردد و گفته شود دختر شما را به زور و بر خلاف میل خانواده و فامیل و خویشاوندانش در حالیکه شما (یعنی پدرش) حاضر و زنده است به ازدواج گرفته اند؟!.

آیا شما این را برای خود می‌پسندید که به شما گفته شود «دختر شما یا ناموس شما به زور غصب شده است» پس وقتی برای شما حتی شنیدن این مسئله دشوار است و نمی‌توانید آن را تحمل کنید، و چه بسا آن را منافی عزت و غیرت خود می‌دانید، پس نسبت به بهترین و پاکترین انسان‌های روی زمین - بعد از پیامبران علیهم السلام - چگونه باید این چرندیات را شنید و تحمل کرد؟!.

این چه عقلی است که این گونه چرت و پرت‌ها را به نام دین و دانش و اسلام ناب و مکتب اهل بیت و روایات ائمه اطهار علیهم السلام می‌پذیرد؟! از خداوند می‌خواهیم که دل‌هایمان را از کینه و عداوت نسبت به مؤمنان پاک بدارد. پروردگارا! محبت همه بندگان صالح و نیکو کارت را در دل‌هایمان جای بده، و دل‌های خرابمان را علاوه بر ذکر و یاد خود با محبت واقعی اهل بیت آباد بگردان. آمین یا رب العالمین.

دلایل این ازدواج تاریخی

اینک قبل از مبحث سوم نصوص و روایاتی از کتب معتمد برادران تشیع و از علمای بسیار معتبر آنان را از نظر شما می‌گذرانیم که در آن‌ها اثبات ازدواج عمر فاروق با ام کلثوم دختر گرامی علی و حضرت زهراء علیها السلام به روشنی به چشم می‌خورد.

اعتراف اول

صفی الدین محمد بن تاج الدین معروف به ابن الطقطقی الحسنى متوفای ۷۰۹ هجری نسب شناس و مورخ معروف در کتابی که تالیف آن را به اصیل الدین حسن پسر خواجه نصیر الدین طوسی وزیر هلاکو تقدیم نموده، و آن را به اسم خودش نام گذاری کرده در ذیل عنوان بنات امیر المؤمنین علی علیه السلام می نویسد: «وام کلثوم و أمها فاطمة بنت رسول الله تزوجها عمر بن الخطاب فولدت له زیدا ثم خلف علیها عبد الله بن جعفر».

یعنی «یکی دیگر از دختران امیر المؤمنین ام کلثوم می باشد که مادرش فاطمه دختر رسول الله صلی الله علیه و آله است که عمر بن خطاب با وی ازدواج کرد و فرزندی به نام زید از او به دنیا آورد و پس از عمر به عقد عبدالله ابن جعفر در آمد».

اعتراف دوم

محقق سید مهدی رجائی مطالب بسیاری نقل کرده از جمله تحقیق ابوالحسن العمری از نوه های عمر پسر امام زین العابدین علیه السلام در کتابش «المجدی» می نویسد: «آنچه از این روایات می توان بدان اعتماد کرد مطلبی است که اکنون از نظر گذشت که عباس ابن عبد المطلب ام کلثوم را بارضایت و اجازه پدرش به ازدواج عمر در آورد و از عمر فرزندی به نام زید به دنیا آورد».

محقق مذکور اقوال بسیار دیگری نیز نقل کرده از جمله: زنی که عمر با او ازدواج کرده شیطانی بوده!!! یا ممکن است ازدواج کرده اما با او هم بستری نکرده!!! یا اینکه به زور و با غضب با او ازدواج کرده است!!!

اعتراف سوم

ملا باقر مجلسی می نویسد: «... همچنین است انکار شیخ مفید از اصل جریان ازدواج. این برای بیان این مطلب است که آن (ازدواج) از طریق آن ها

ثابت نشده است، و الا بعد از ورود آن روایات و روایات دیگری که با سند خواهد آمد که علی علیه السلام هنگامی که عمر وفات کرد نزد ام کلثوم آمد و او را با خود به خانه خودش برد، و روایات دیگری که از بحار الانوار آورده ام این انکار، عجیب می نماید، اصل جواب این است که این ازدواج از روی تقیه واضطرار بوده است..... الخ!!!

اعتراف چهارم

انصاف هم خوب است. صاحب اصول کافی چندین حدیث در کتابش آورده است از جمله «باب المتوفی عنها زوجها المدخول بها أن تعتد وما يجب علیها: حمید ابن زیاد عن ابن سماعه عن محمد بن زیاد عن عبدالله بن سنان و معاویه بن عمار عن ابي عبدالله علیه السلام قال: سألته عن المرأة المتوفی عنها زوجها أتعتد فی بیتها أو حیث شاءت؟ قال: بل حیث شاءت إن علیا علیه السلام لما توفی عمر آتی أم کلثوم فانطلق بها إلی بیته».

«معاویه ابن عمار می گوید از امام صادق علیه السلام پرسیدم زنی که همسرش وفات کند باید در خانه اش (عده) بنشیند یا هر جایی که خواست؟ فرمود بلکه هر جائیکه خواست، علی علیه السلام هنگامی که عمر وفات کرد، ام کلثوم را با خود به خانه خودش برد».

اعتراف پنجم

خواننده ی عزیز! با بعضی از علمای معاصر تشیع درباره این ازدواج صحبت کردم، از بهترین ردودی که آنان برای توجیه این ازدواج نوشته اند رد قاضی محکمه ی اوقاف و موارث شیخ عبدالحمید الخطی در قطیف عربستان که نماینده چندین مرجع بزرگ تقلید در عربستان سعودی است می گوید:

«و اما اینکه قهرمان اسلام امام علی علیه السلام دخترش ام کلثوم را به ازدواج عمر در آورده جای تعجب ندارد، زیرا رسول گرامی صلی الله علیه و آله برای هر فردی از مسلمین آسوه‌ی حسنه هستند، ایشان با ام حبیبه رضی الله عنها دختر ابوسفیان ازدواج کردند، در حالیکه شخصیت ابو سفیان در برابر عمر رضی الله عنه اصلاً قابل مقایسه نیست!.

اینکه درباره ازدواج عمر با دختر علی اظهار تردید می‌شود هیچ توجیهی ندارد، و اما این گفته شما که عمر با جنی ازدواج کرده! یا جنی به شکل ام کلثوم در خانه عمر رضی الله عنه بوده! هم خنده دار و هم گریه آور است، و بقدری مسخره است که ارزش ذکر کردن هم ندارد اگر قرار باشد دنبال اینگونه چرنها بگردیم بسیار است!.

شیخ پیرامون بحث مورد نظر یعنی نقش مصاهره در پیوندهای اجتماعی چیزی نگفته و حتی اشاره‌ای نکرده، که اینگونه پیوند اجتماعی در واقع جز با قناعت و باور تحقق نمی‌یابد، و در آن دلالت روشن و آشکاری بر محبت و اخوت و الفت بین دو خانواده عروس و داماد وجود دارد.

خواننده‌ی عزیز! بر شما پوشیده نیست که بین ازدواج مرد مسلمان با زن اهل کتاب و بین ازدواج مرد اهل کتاب با زن مسلمان چقدر فرق آشکار وجود دارد، که اولی جایز و دومی ناجائز است، دقت کنید.

خلاصه

مصاهره بین صحابه رسول الله صلی الله علیه و آله بسیار روشن و آشکار است بویژه بین خاندان علی با خاندان خلفای راشدین رضی الله عنهم، کما اینکه مصاهره بین بنی امیه و بنی هاشم قبل از اسلام و بعد از اسلام بسیار معروف است، که بارزترین آن ازدواج رسول الله صلی الله علیه و آله با دختر ابو سفیان است.

مقصود ما در اینجا اشاره به دستاوردهای روانی و اجتماعی مصاهره بود که از بزرگترین و بارزترین آن محبت بین طرفین مصاهره است. امیدواریم همین مقداری که بعرض رساندیم کافی باشد.

مطلب سوم

دلالت ستایش

خواننده‌ی گرامی! آیا اتفاق افتاده که شما در غربت و به دور از خانواده و خویشاوندان یا اصلاً دور از شهر خودتان با عده‌ای همدرد زندگی کرده باشید؟ این سال‌های غربت را چگونه گذراندید؟ آیا در فقر و تنگدستی زندگی کردید؟ یا با این یاران همدرد و همسفر که صرفاً بر اساس عقیده یعنی پیوند محکم عقل و عاطفه با هم جمع شده بودید، چگونه زندگی می‌کردید؟.

نظر شما درباره کسی که تمام این شرایط دشوار را گذرانده چیست؟ حالا بیایید گروهی را تصور کنید که همه با هم یار صمیمی و مهربان بوده و در هر سختی و آزمایش در کنار هم بوده‌اند، بلکه بهترین انسان نمونه‌ی تاریخ محمد مصطفی صلی الله علیه و آله با آنان همسفر بوده است.

آری صحابه پیامبر صلی الله علیه و آله بویژه سابقین اولین، یعنی سبقت گیرندگان در ایمان چنین زندگی‌ای را آزموده‌اند، زندگی اجتماعی آنان یک نمونه منحصر به فرد در تمام تاریخ بشر است، کسی که آشنایی اندکی با سیرت معطر رسول گرامی صلی الله علیه و آله داشته باشد این حقیقت را به روشنی در می‌یابد.

نگاهی به گذشته

خواننده‌ی گرامی! شما در حالیکه این صفحات را می‌خوانید، تصور کنید در آن برهه از تاریخ بسر می‌برید. هنگامی که پیامبر صلی الله علیه و آله در مکه و در دار ارقم بودند و دعوت پنهانی بود سپس هنگامی که اسلام پا گرفت و آشکار شد، سپس هنگامی که صحابه جانبازان طبق دستور نبوی و الهی عازم سفر هجرت و غربت به حبشه و سپس به مدینه طیبه گردیدند و تمام مال و دارایی و وطن و بستگانشان را رها کردند.

تصور کنید که در آن شرایط سخت، راه‌های دور، یا با شتر و یا پیاده، گرسنگی، ترس، محاصره، هشت صد کیلومتر راه پیاده تا تبوک در هوای گرم و سوزان، نبردهای تاریخ ساز و پیروزی آفرین بدر و أُحُد و خیبر و خندق و حُنین و تبوک و پیش از آن مکه و..

اکنون آثار روانی این زندگی پر ماجرا را تصور کنید، به نظر شما چه جوی از دوستی و محبت و جانفشانی و صمیمیت بر آنان حاکم بوده است، فراموش نکنید که در تمام این سفر طولانی رسول گرامی صلی الله علیه و آله با آنان همراه بوده، نه تنها همراه بلکه رهبر و فرمانده و استاد و معلم و مربی آنان بوده‌اند. همچنین در ذهن داشته باشید که وحی از سوی پروردگار آسمان‌ها و زمین بر رهبر این گروه نمونه‌ی تاریخ، رسول بزرگوار اسلام صلی الله علیه و آله همواره سرازیر بوده، درباره این‌ها دقت کنید، دل‌هایشان چگونه با قلب پاک و پر نور پیامبر صلی الله علیه و آله پیوند خورده بوده است.

تصور کنید گروهی، جماعتی، دسته‌ای، جامعه‌ای که دل‌هایشان بر اساس محبت خدا و پیامبر صلی الله علیه و آله با هم جمع شده، و شخص گرامی پیامبر صلی الله علیه و آله با پشتوانه وحی به تربیت و سرپرستی آنان مشغول بوده، و همواره بر سفره افتخار نزول قرآن گرد هم می‌نشسته‌اند، چنین گروهی، چنین دسته‌ای، چنین انجمنی چه حال و هوایی داشته‌اند. بخشی از این فضای آکنده از عاطفه و صمیمیت و سرشار از محبت و فداکاری و جان نثاری را در اول کتاب آورده ایم.

بدون شک آنچه می‌توانسته بر چنین جامعه‌ای حاکم باشد محبت و خونگرمی و یکدلی بوده است.

گواهی قرآن (۱)

خداوند متعال از پدید آوردن این لاله زار وحدت و محبت چنین می‌فرماید:

﴿وَأَذْكُرُوا لِلَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ كُنْتُمْ أَعْدَاءَ فَأَلْفَ بَيْنَ قُلُوبِكُمْ فَاصْبَحْتُمْ بِنِعْمَتِهِ إِخْوَانًا﴾ [آل عمران: ۱۰۳].

«بیاد آورید نعمت خداوند را بر خود، هنگامی که با هم دشمن بودید و خداوند در میان دل‌های شما الفت انداخت که در نتیجه‌ی (این) نعمتِ خداوند، با هم برادر شدید».

لطفاً کمی دقت کنید، خداوند متعال گواهی می‌دهد که در میان دل‌های صحابه رسول الله ﷺ الفت و محبت انداخته، این اکرام و انعام و احسانی از جانب خداوند بر صحابه‌ی نازنین رسول الله ﷺ است که هیچ کس نمی‌تواند مانع این فضل و احسان گردد.

آری پیش از باریدن باران رحمت اسلام و صحبت و هم نشینی با پیامبر ﷺ دو قبیله اوس و خزرج با هم دشمن بودند، و آتش جنگ، همواره در میانشان زبانه می‌کشید، اما خداوند متعال این دشمنی را از بین برد و بجایش محبت و همدلی و صمیمیت نشاناند.

گواهی قرآن (۲)

خواننده‌ی گرامی! بر فرض اگر شما درباره‌ی صحابه پیامبر ﷺ چیزی در دل دارید چه ضرری می‌کنید اگر نسبت به این عزیزان و پاکان حسن ظن پیدا کنید؟ بویژه اینکه گواهی از طرف پروردگار دانا و توانای آنان مکرراً صادر شده و بارها رب سبحان یاد آور شده که او بر آنان احسان فرموده، و دل‌های آنان را به یکدیگر پیوند الفت و محبت زده، و آنان بر اثر این لطف و احسان خداوند با یکدیگر برادر شده‌اند، دل‌هایشان صاف و پاک و سرشار از الفت و محبت گردیده است.

باید دانست که «العبرة بعموم اللفظ لا بخصوص السبب» عموم حال

صحابه رضوان الله علیهم اجمعین چگونه بوده است آیه کریمه ذیل دال بر این عموم است:

﴿وَإِنْ يُرِيدُوا أَنْ يَخْدَعُوكَ فَإِنَّ حَسْبَكَ اللَّهُ هُوَ الَّذِي أَيْدَكَ بِبَصْرِهِ وَبِالْمُؤْمِنِينَ﴾ [الأشفال: ۶۲].

«و اگر بخواهند تو را فریب دهند، بدان که خداوند تو را کافی است. هم اوست که با یاری دادنش و با مؤمنان به تو توان داد.»

خواننده‌ی گرامی! آیه کریمه را مجدداً تلاوت کنید، و دقت کنید، معنی آن را هم دوباره بخوانید و دقت کنید، خداوند متعال فضل خودش را بر پیامبر صلی الله علیه و آله بیاد می‌آورد، فضل او تعالی چیست؟ تایید و نصرت و یاری از جانب خودش و بوسیله‌ی مؤمنان، کدام مؤمنان؟

کسانی که خداوند در میان دل‌های آنان الفت و محبت انداخته، دقت کنید خیلی مهم است که اگر پیامبر صلی الله علیه و آله تمام آنچه در زمین از مال و ثروت و امکانات وجود دارد بکار می‌انداخت هرگز نمی‌توانست در میان دل‌های آنان الفت و محبت بیندازد، صاحب فضل و احسان فقط خداوند است که این کار را کرد.

اما متأسفانه با وجود ده‌ها وصدها آیه و حدیث و شواهد تاریخی و عقلانی، هستند کسانی که تحمل این فضای صمیمی و سرشار از عشق و عاطفه را در میان اصحاب پیامبر صلی الله علیه و آله ندارند، وگویا قسم خورده‌اند که باید با تمام این نصوص صریح قرآن مخالفت کنند، و هر جور شده ثابت کنند که فضای عمومی در جامعه‌ی صحابه رضی الله عنهم اجمعی کینه و عداوت و دشمنی بوده است!.

عجیب است خداوند عالم الغیب و از همه چیز خبردار مکرراً می‌فرماید که او در میان دل‌های آنان الفت و محبت انداخته، و آنان را با هم برادر

گردانیده، از برادر هم نزدیک تر «رحماء بینهم» شده‌اند، با این وجود داستان‌ها و افسانه‌های زیادی جعل شده، و تا امروز هم به مُد روز نقاشی می‌شود و به خورد مسلمین داده می‌شود که آنان با هم دشمن بوده اند!!.

گواهی قرآن (۳)

چقدر بسیار است آیاتی که از صحابه رضی الله عنهم ستایش می‌کند، و چقدر زیاد است آیاتی که اوصاف و افعال آنان را بیان می‌دارد، از جمله ایثار و فداکاری که ثمره طبیعی الفت و محبت فوق العاده است در آیه ذیل انعکاس یافته است که خداوند دانا و آگاه می‌فرماید:

﴿لِلْفُقَرَاءِ الْمُهَاجِرِينَ الَّذِينَ أُخْرِجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ وَأَمْوَالِهِمْ يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِّنَ اللَّهِ وَرِضْوَانًا وَيَنْصُرُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ أُولَئِكَ هُمُ الصَّادِقُونَ﴾ [الحشر: ۸].

«آن [فیء] خاص بینوایانِ هجرت کرده‌ای است که از خانه هایشان و اموالشان رانده شده‌اند. از خداوند فضل و خشنودی می‌جویند و [دین] خدا و رسولش را یاری می‌دهند. هم اینانند که راستگویند».

نمونه‌هایی که ذکر گردیده می‌تواند اشاره‌ای باشد به نصوص فراوان قرآن که از صحابه پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم مدح و ستایش می‌کند، ما به همین قدر که بر محبت و صمیمیت بین آنان دلالت داشته باشد و وجود آن را ثابت کند، اکتفاء کردیم.

روشن است که این الفت و محبت و گرم جوشی و صمیمیت در اعماق دل‌های پرنور صحابه رضی الله عنهم ریشه داشته است، و همچنانکه می‌دانید صفات والایی همچون ایثار و فداکاری و اخوت و برادری، دوستی و صمیمیت، و پیوند پر عاطفه‌ی الفت و محبت همگی با آیات صریح قرآن ثابت شده که مجموعاً فضای سرشار از محبت بین صحابه را ترسیم می‌کند آیات فراوانی پیرامون این صفات آمده است، در آیه گذشته اگر دقت کنید می‌بینید که در آن اثبات

محبت انصار با مهاجرین است همچنین در آیه آخر سوره فتح دقت کنید.

یک داستان جالب

اینک داستان ذیل را که علی اربیلی در کتابش کشف الغمه نقل کرده ملاحظه فرمائید، از امام زین العابدین علی ابن حسین علیهما السلام روایت است که فرمود:

عده‌ای از مردم عراق خدمت حضرت آمدند، و از ابوبکر و عمر در محضر ایشان نکوهش کردند، وقتی صحبتشان تمام شد، فرمود ممکن است به من بگوئید که آیا شما از مهاجرین اولین هستید؟ که خداوند درباره‌ی آنان فرموده:

﴿الَّذِينَ أُخْرِجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ وَأَمْوَالِهِمْ يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِّنَ اللَّهِ وَرِضْوَانًا وَيَنْصُرُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ أُولَئِكَ هُمُ الصَّادِقُونَ﴾ [الحشر: ۸].

گفتند خیر. فرمود: پس شما از آن‌هایی هستید که خداوند درباره‌ی آنان فرموده:

﴿وَالَّذِينَ تَبَوَّءُوا الدَّارَ وَالْإِيمَانَ مِنْ قَبْلِهِمْ يُحِبُّونَ مَنْ هَاجَرَ إِلَيْهِمْ وَلَا يَجِدُونَ فِي صُدُورِهِمْ حَاجَةً مِّمَّا أُوتُوا وَيُؤْثِرُونَ عَلَىٰ أَنْفُسِهِمْ وَلَوْ كَانَ بِهِمْ خَصَاصَةٌ وَمَنْ يُوقِ شُحَّ نَفْسِهِ فَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ﴾ [الحشر: ۹].

گفتند: خیر. فرمود: پس وقتی اعتراف کردید که از دو گروه اولی نیستید من گواهی می‌دهم که شما از کسانی هم نیستید که خداوند درباره‌ی آنان می‌فرماید:

﴿وَالَّذِينَ جَاءُوا مِنْ بَعْدِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ وَلَا تَجْعَلْ فِي قُلُوبِنَا غِلًّا لِلَّذِينَ ءَامَنُوا رَبَّنَا إِنَّكَ رَءُوفٌ رَحِيمٌ﴾ [الحشر: ۱۰].

بلند شوید از پیش من بیرون بروید خداوند شما را به سزایتان برساند.
 «اَخْرُجُوا عَنِّي فَعَلَّ اللَّهُ بِكُمْ».

این است دانش و درک امام زین العابدین علیه السلام و موضع ایشان نسبت به صحابه و یاران رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم قابل ذکر است که ایشان جزو تابعین بشمار می آیند.

در مورد ستایش صحابه از یکدیگر مطالب فراوانی در کتابها، اعم از کتب شیعه و سنی وجود دارد.

گواهی نهج البلاغه

کسانی که نهج البلاغه را مطالعه کرده باشند می دانند که سخنان بسیاری با صراحت و کنایه درباره ستایش از صحابه پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم وجود دارد، ما اینک یک مورد را انتخاب کردیم، چون که در آن از قرآن کریم استدلال شده بود. حضرت علی مرتضی علیه السلام می فرماید:

«لَقَدْ رَأَيْتُ أَصْحَابَ مُحَمَّدٍ صلی الله علیه و آله و سلم فَمَا أَرَى أَحَدًا يُشْبِهُهُمْ مِنْكُمْ لَقَدْ كَانُوا يُصْبِحُونَ شِعْثًا غَبْرًا وَقَدْ بَاتُوا سُجَّدًا وَقِيَامًا يُرَاحُونَ بَيْنَ جِبَاهِهِمْ وَخُدُودِهِمْ وَيَقْفُونَ عَلَى مِثْلِ الْجَمْرِ مِنْ ذِكْرِ مَعَادِهِمْ كَأَنَّ بَيْنَ أَعْيُنِهِمْ رُكْبَ الْمُعْزَى مِنْ طُولِ سُجُودِهِمْ إِذَا ذُكِرَ اللَّهُ هَمَلَتْ أَعْيُنُهُمْ حَتَّى تَبْلُ جُيُوبَهُمْ وَمَادُوا كَمَا يَمِيدُ الشَّجَرُ يَوْمَ الرِّيحِ الْعَاصِفِ خَوْفًا مِنَ الْعِقَابِ وَرَجَاءً لِلثَّوَابِ».

«همانا یاران پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم را دیدم، کسی را نمی بینم که همانند آنان باشد. روز را ژولیده مو و گرد آلود به شب می رسانند؛ و شب را به نوبت، در سجده یا قیام به سر می بردند.

گاه پیشانی بر زمین می سودند و گاه گونه بر خاک، از یاد معاد چنان نا آرام می نمودند که گویی بر پاره‌ی آتش ایستاده بودند. میان دو چشمان

چون زانوی بزبان پینه بسته بود، از طولانی ماندن در سجود. اگر نام خدا برده می‌شد چندان می‌گریستند که گریبان‌هایشان تر می‌گردید، و می‌لرزیدند چنان‌که درخت، روز تندباد می‌لرزد، از کیفی که بیم آن داشتند یا امیدی که تخم آن در دل می‌کاشتند».

سخنان علی علیه السلام پیرامون صحابه فراوان است. اگر نقل کنیم بطول می‌انجامد، نوهی ایشان امام زین العابدین کتاب‌هایی دارند که در آن‌ها برای صحابه دعا شده و از آنان ستایش به عمل آمده است: (ظاهراً اشاره به صحیفه سجادیه است). هرکدام از ائمه اهل بیت علیهم السلام را که ملاحظه کنید اقوال فراوانی درباره صحابه رضی الله عنهم و ستایش از آنان دارند، روایات فراوانی آمده که در آن‌ها صراحتاً از خلفای راشدین و امهات المؤمنین رضی الله عنهم ستایش بعمل آمده است که اگر جمع آوری شود «مثنوی هفتاد من» خواهد شد.

ثقل اکبر و اصغر

خواننده‌ی گرامی! با اینکه سعی داشتم مختصر بنویسم ظاهراً مطلب طولانی شد، از شما پوزش می‌طلبم، و از خداوند مهربان می‌خواهم که به همه مان توفیق استفاده عنایت فرماید، لطفاً کمی‌دیگر هم تحمل کنید، مطلب دارد تمام می‌شود فقط بحث کوچکی پیرامون منزلت اهل بیت از دیدگاه اهل سنت باقی است، تا روشن شود که آن‌ها چقدر حریصند که به ثقل اکبر یعنی قرآن کریم چنگ بزنند کما اینکه به ثقل اصغر یا اهل بیت رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم چنگ می‌زنند که همان عترت طاهره است.

متأسفانه در طول قرن‌های متمادی طوری جوسازی شده که گویا اهل سنت نه تنها هیچ علاقه‌ای به اهل بیت پیامبر ندارند؛ بلکه نعوذ بالله با آن‌ها دشمن هم هستند!!

نفرین خدا و پیامبر و فرشتگان بر کسی باد که خود را مسلمان بنامد و

در عین حال دشمن اهل بیت پیامبر صلی الله علیه و آله هم باشد. البته فرق است بین اینکه انسان به آن گوه‌های ایمان و تقوا محبت داشته باشد؛ و اینکه آنان را از مقام شامخ شان پایین تر بیاورد و خدای نکرده درباره‌ی آنان دچار غلو و افراط گردد.

این مسأله خود موضوع مستقلی است که نیاز به بحث دارد، همین قدر که ذکر کردیم برای تفهیم این موضوع کافی است. بنابر این شفقت و رحمت و الفت و محبت بین تمام صحابه پیامبر صلی الله علیه و آله که شامل خود ایشان و اهل بیت حضرت نیز می‌شود بویژه اصحاب کساء (عبا) علیهم السلام معروفتر از آنست که بر کسی پنهان باشد.

اهل سنت و اهل بیت علیهم السلام

تعریف اهل بیت

وقتی گفته می‌شود «اهل بیت»، یعنی اهل و خانواده شخص، و «التأهل» یعنی ازدواج کردن. و «آل بیت» یعنی ساکنان خانه، و اهل اسلام یعنی پیروان دین اسلام.

و اما اهل چنان‌که در معجم مقاییس اللغة آمده «آل الرجل» یعنی اهل او و «آل الله و رسوله» یعنی اولیاء و دوستان خدا و پیامبر، اصل کلمه اهل بوده، سپس هاء به همزه تبدیل شده «آل» وقتی دو تا همزه پی در پی آمد دومی به الف مبدل شد، و غالباً این کلمه مضاف نمی‌شود مگر جائیکه که دلالت بر شرف داشته باشد. مثلاً گفته نمی‌شود «آل الحائک» برخلاف اهل که چنین نیست، می‌توان گفت «أهل الحائک».

و «بیت» شخص عبارت از خانه و شرف اوست. اگر مطلقاً «البیت» گفته شود منظور خانه کعبه است، زیرا که دل‌های مؤمنان به او میل دارد، و نفس‌ها در آن آرامش پیدا می‌کند، زیرا که قبله است، اگر به اصطلاح عصر جاهلی اهل بیت گفته شود منظور ساکنان مخصوص آن خانه است و اما بعد از اسلام اگر مطلقاً اهل بیت گفته شود منظور اهل بیت پیامبر صلی الله علیه و آله است.

آل رسول کیست؟

علماء درباره تشخیص دقیق اهل بیت رسول الله صلی الله علیه و آله اختلاف نظر زیادی دارند، که مشهورترین آن عبارت است از اینکه اهل بیت:

(۱) کسانی هستند که صدقه برآنان حرام گردیده است. این رأی جمهور است.

(۲) اولاد پیامبر صلی الله علیه و آله و همسران ایشان است، این رأی ابن عربی در احکام القرآن است که از آن دفاع کرده است، بعضی بر همین رأی هستند اما همسران حضرت را داخل نمی‌دانند.

(۳) آل پیامبر صلی الله علیه و آله کسانی هستند که تا روز قیامت از ایشان پیروی می‌کنند، امام نووی در شرحش بر صحیح مسلم و صاحب انصاف از این دیدگاه دفاع کرده‌اند.

(۴) بعضی علماء هم آل را منحصر به پرهیزگاران از پیروان مصطفی صلی الله علیه و آله دانسته‌اند.

پرسش: کسانی که از صدقه محروم شده‌اند چه کسانی هستند؟

پاسخ: بنی هاشم و بنی عبدالمطلب، این قول راجح و رأی جمهور است.

(۵) بعضی علماء آن‌ها را فقط منحصر به بنی هاشم دانسته‌اند.

(۶) مراد از آل رسول صلی الله علیه و آله از دیدگاه شیعیان امامی اثنا عشری فقط دوازده امام است (به اضافه حضرت فاطمه علیها السلام هیچ کس دیگری را در آن داخل نمی‌دانند.) گروه‌های مختلف تشیع از اهل بیت تعریف‌های متفاوتی دارند. قول راجح همان قول اول است.

عقیده اهل سنت در قبال اهل بیت

هیچ کتابی از کتب اعتقادی اهل سنت نیست که در آن ذکری از اهل بیت رضوان الله علیهم اجمعین نباشد، بدلیل اهمیتی که دارد علماء آن را جزو مسائل اعتقادی شمرده‌اند، و درباره آن کتاب‌ها نوشته‌اند. خلاصه‌ی عقیده‌ی اهل سنت را در این زمینه شیخ الاسلام ابن تیمیه در عقیده‌ی واسطیه نگاشته است، با اینکه این کتاب بسیار مختصر است می‌نویسد: اهل

سنت اهل بیت پیامبر صلی الله علیه و آله را دوست می‌دارند و با آنان موالات می‌ورزند، و وصیت و سفارش پیامبر صلی الله علیه و آله که فرمودند:

«أَذْكُرُّكُمْ اللَّهُ فِي أَهْلِ بَيْتِي، أَذْكُرُّكُمْ اللَّهُ فِي أَهْلِ بَيْتِي» را درباره آنان بجای می‌آورند.

همچنین رسول خدا صلی الله علیه و آله هنگامی که عمویشان عباس خدمت ایشان شکایت کرد که بعضی قریشی‌ها با بنی هاشم جفا می‌کنند فرمودند:

(قسم به ذاتیکه جانم در دست اوست هرگز مؤمن نمی‌شوند تا اینکه شما را بخاطر خدا و بخاطر خویشاوندی با من دوست بدانند).

و فرمودند:

«خداوند از میان همه مردم خاندان اسماعیل و از میان آنان کنانه و از کنانه قریش و از قریش بنی هاشم و از میان بنی هاشم مرا برگزید».

به همین نص اکتفا می‌کنیم آنهم از امامی که بعضی برادران شیعه با او عداوت خاصی دارند. از کتاب منهج السنة او که رد بر یکی از علمای شیعه بنام ابن مطهر حلی نوشته است.

حقوق اهل بیت

۱- حق محبت و موالات

خواننده‌ی گرامی! همچنانکه استحضار دارید محبت هر مسلمان یک واجب شرعی است، و اما آنچه بویژه درباره محبت اهل بیت پیامبر ﷺ به عرض رساندیم اختصاصاً به این ذریه‌ی طاهره تعلق می‌گیرد که هیچ کس دیگر با آنان شریک نیست، زیرا پیامبر ﷺ فرمودند: «لقرابتی».

محبت عمومی که با همه مسلمین واجب است همان برادری ایمانی و دوستی براساس ایمان و عقیده است که جنبه عمومی دارد، زیرا هر مسلمان با مسلمانان دیگر برادر است که اهل بیت را نیز شامل می‌شود، اما پیامبر ﷺ برای خویشاوندان خودشان نوعی محبت خاص در نظر گرفتند، فقط بخاطر قرابت و خویشاوندی شان، با آن حضرت ﷺ، چنان که خداوند می‌فرماید:

﴿قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَىٰ﴾ [الشوری: ۲۳]

«بگو بر رساندن آن مزدی از شما درخواست نمی‌کنم، ولی باید در میان خویشاوندان دوستی پیشه کنید (و حق خویشاوندی مرا به جای آورید)».

معنی حدیث گذشته معنی همین آیه کریمه است که البته بعضی مفسرین گفته اند: (تحبونی لقرابتی فیکم) زیرا پیامبر ﷺ با همه قبائل قریش خویشاوندی داشتند منظور اینکه محبت و دوستی و احترام اهل بیت به جهت قرابت آنان با رسول الله ﷺ ثابت است و این غیر از محبت و دوستی عمومی با سایر مسلمین است.

۲- حق درود بر آنان:

همچنین است درود فرستادن بر آنان چنان که خداوند متعال می فرماید:

﴿إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا﴾ [الأحزاب: ۵۶].

«بی گمان خداوند و فرشتگانش بر پیامبر درود می فرستند. ای مؤمنان (شما نیز) بر او درود بفرستید و چنان که باید سلام بگویید.»

امام مسلم در صحیحش از ابی مسعود أنصاری رضی الله عنه روایت می کند که فرمود:

«در مجلس سعد ابن عباده بودیم که پیامبر صلی الله علیه و آله پیش من آمد بشرابن سعد از ایشان پرسیدای رسول الله، خداوند متعال به ما دستور داده که بر شما درود بفرستیم چگونه درود بفرستیم؟»

پیامبر صلی الله علیه و آله خاموش ماندند، تا جائیکه که آرزو کردیم که کاش نمی پرسیدیم، سپس فرمودند، بگوئید:

«اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَبَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا بَارَكْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ».

سلام را که می دانید.

حدیث ابی حمید ساعدی که متفق علیه است نیز شبیه همین حدیث است، دلائل در این زمینه بسیار است، ابن قیم رحمته الله می فرماید: این حقی است که اختصاصاً به آنها تعلق می گیرد. در این باره بین ائمه اختلافی نیست.

۳- حق خمس

همچنین از حقوق آنان خمس است چنان که خداوند متعال می فرماید:

﴿وَأَعْلَمُوا أَنَّمَا غَنِمْتُمْ مِّن شَيْءٍ فَأَنَّ لِلَّهِ خُمُسَهُ وَلِلرَّسُولِ وَلِذِي الْقُرْبَىٰ
وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسْكِينِ وَأَبْنِ السَّبِيلِ إِن كُنْتُمْ ءَامَنْتُمْ بِاللَّهِ وَمَا أُنزِلْنَا عَلَىٰ عَبْدِنَا
يَوْمَ الْفُرْقَانِ يَوْمَ أَتَقَىٰ الْجُجَمَانِ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ﴾ [الأنفال: ۴۱].

«و بدانید که آنچه از هر غنیمتی که به دست آورید - اگر به خداوند و آنچه روز فرقان، روزی که دو گروه به هم رسیدند، بر بنده‌ی خود نازل کردیم ایمان دارید - یک پنجمش از آن خدا و رسول (او) و خویشاوندان و یتیمان و بینوایان و در راه ماندگان است. و خداوند بر هر کاری تواناست.»

و احادیث در این باره زیاد است این سهم خاص به ذوی القربی است که بعد از وفات رسول الله صلی الله علیه و آله نیز بنا بر قول جمهور برای آنان ثابت است.

حقوق اهل بیت بسیار است، که به مهمترین آن اشاره کردیم، مستحق این حقوق کسی است که دارای شرائط آن باشد، از جمله اینکه مسلمان باشد، نسبش ثابت باشد، و نیکوکار باشد، رسول خدا صلی الله علیه و آله همواره از اینکه فقط به نسب تکیه شود بر حذر می داشتند، لذا پیامبر صلی الله علیه و آله فرمودند:

«یا معشر قریش، اشتروا أنفسکم من الله، لا أغني عنکم من الله شیئا، یا عباس ابن عبد المطلب لا أغني عنک من الله شیئا یا صفیه عمه رسول الله صلی الله علیه و آله لا أغني عنک من الله شیئا، یا فاطمة بنت محمد سلینی من مالی ما شئت لا أغني عنک من الله شیئا.»

«ای قریشیان! خود را از خدا بخريد که من نمی توانم ذره‌ای از عذاب خدا را از شما دفع کنم، ای عباس بن عبدالمطلب! من نمی توانم ذره‌ای از عذاب خدا را از تو دفع کنم، ای صفیه عمه‌ی رسول خدا! من نمی توانم چیزی از عذاب خدا را از تو دفع کنم، ای فاطمه دختر محمد! از مال دنیای من هر چه می طلبی از من بطلب، اما چیزی از عذاب خدا را نمی توانم از تو دفع کنم.»

و آنچه درباره ابولهب نازل شده نیز معروف است.

اهل سنت و نواصب

از دیدگاه ما اهل سنت هرگاه بخواهیم از مکانت و منزلت رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم سخن بگوئیم حتماً باید از نواصب سخن بگوئیم.

«نصب» در لغت بر پا داشتن و بلند کردن چیزی را گویند، از همین باب است ناصبه‌ی جنگ و بدی‌ها، یعنی جنگ افروز، در قاموس آمده است نواصب و ناصبه و اهل نصب کسانی هستند که بغض علی علیه السلام را دین می‌دانند، زیرا که «نصبوا له» یعنی با او دشمنی کردند. این به اعتبار اصل است، بنابراین هر کسی که با اهل بیت علیهم السلام دشمنی کند نواصب به شمار می‌آید.

خواننده‌ی گرامی! سخن علمای اسلام در مورد ستایش از امیر المؤمنین علی و فرزندان علیهم السلام و علیهم السلام صریح و آشکار است، و عقیده ما این است که ان شاء الله علی و حسن و حسین علیهم السلام در بهشت جاویدان خواهند بود، این امر بحمدالله بسیار روشن و آشکار است.

نصب بهانه اختلاف

در اینجا باید به موضع اهل سنت در قبال نواصب اشاره کنیم و اینکه اهل سنت همواره از نواصب اعلان بیزاری کرده‌اند و می‌کنند، این مسئله‌ی بسیار مهمی است، زیرا همواره یکی از بزرگترین و مؤثرترین اسباب اختلاف در میان امت اسلامی بوده است.

متأسفانه گروهی وجود دارد که از اینگونه موارد سوء استفاده می‌کنند. لذا در هر فرصتی از این مسئله به گونه‌ای سخن می‌گویند که اختلاف عمیق تر و دامنه دارتر می‌شود، در حالیکه همه این تافته‌ها و بافته‌ها جز دروغ و تهمت و بهتان چیزی نیست.

مثلاً یکی اهل سنت را متهم می‌کند که نسبت به علی و فرزندان او دیدگاه خوبی ندارند، و آنگاه لجام زبانش را باز می‌گذارد تا هر چه می‌تواند دروغ بباقد، و تا می‌تواند داستان‌ها و افسانه‌های تخیلی‌اش مبنی بر بغض اهل سنت نسبت به علی علیه السلام را ردیف کند.

یک افسانه تفرقه انگیز

عجیب تر اینکه اخیراً افسانه شهادت حضرت فاطمه را بافته‌اند و پر و بال می‌دهند، واقعاً خنده آور است، و بعید نیست که عده‌ای مؤمن و مخلص به اهل بیت علیهم السلام این چرندیات را باور کنند، راستی هم حق دارند. وقتی کسی مطالعه ندارد و به منابع دسترسی ندارد، با علماء و روشنفکران طرف مقابل یا حد اقل بی طرف، آشنایی و رابطه ندارد از کجا بداند که این داستان‌ها و افسان‌ها مشتی دروغ است؟.

در حالیکه اهل سنت درباره فضائل اهل بیت احادیث فراوان روایت می‌کنند. شاید هیچ کتابی از کتب حدیث اهل سنت نباشد که در آن از فضائل و منزلت اهل بیت حدیث روایت نشده باشد.

دیدگاه شیخ الاسلام

خواننده‌ی گرامی! دیدگاه اهل سنت درباره نواصب روشن است، ما در اینجا فقط به نقل دیدگاه یکی از علمای اهل سنت که بعضی شیعیان او را بدترین دشمن خود می‌دانند اکتفا می‌کنیم، شاید کتاب ایشان بزرگترین دائرة المعارف اهل سنت در موضوع اختلاف شیعه و سنی باشد. می‌فرماید:

«وكان سب علي ولعنه من البغي الذي استحقت به الطائفة أن يقال لها الطائفة

الباغية».

«دشنام و لعن علی چنان بغاوت و سرکشی بزرگی بود که کسانی که

مرتکب آن شدند به آن‌ها گروه یاغی گفته شد».

روایت امام بخاری

چنان‌که امام بخاری در صحیحش از خالد الحذاء از عکرمه روایت می‌کند که گفت عبدالله ابن عباس به من و پسرش علی فرمود: نزد ابوسعید بروید، و حدیثش را گوش کنید، دیدیم او در باغی است که دارد آن را ترمیم می‌کند، ردایش را به خود پیچاند، سپس شروع به حدیث گفتن نمود، تا وقتی که سخن به ساختن مسجد رسید فرمود:

ما هر کدام یک خشت می‌بردیم عمار دوتا دوتا می‌برد، تا پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم او را دیدند شروع به تکاندن خاک از او کردند و فرمودند:

«ویح عمار! تقتله الفئة الباغية يدعوهم إلى الجنة ويدعونه إلى النار».

«افسوس که گروه یاغی عمار را می‌کشد، او آن‌ها را به بهشت می‌خواند و آن‌ها او را به دوزخ می‌خوانند».

راوی می‌گوید عمار می‌گفت (أعوذ بالله من الفتن) «از شر فتنه‌ها به خداوند پناه می‌جویم».

روایت امام مسلم

امام مسلم نیز آن را از ابو سعید روایت کرده می‌فرماید: کسی به من حدیث گفته است که از من بهتر است، ابوقتاده می‌فرماید: پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم هنگامی که عمار داشت خندق حفر می‌کرد در حالی که دستشان را برسرش می‌کشیدند فرمودند:

«بؤس ابن سمیة تقتله فئة باغية» «افسوس که گروهی یاغی ابن سمیه را می‌کشد».

همچنین امام مسلم از ام سلمه رضی الله عنها روایت کرده که پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند:

«تقتل عماراً الفئة الباغية» - «گروه یاغی عمار را خواهد کشت».

علی بر حق بود

این حدیث بر صحت امامت علی و وجوب اطاعت از او نیز دلالت می‌کند. و اینکه هر کس به طاعت او دعوت می‌کند به سوی بهشت دعوت می‌کند، و هر کس به جنگ با او دعوت می‌کند حتی اگر تاویل کند به دوزخ دعوت می‌کند.

کما اینکه این دلیل است که جنگ با علی جازز نبود. بنابراین کسانی که با او جنگیده‌اند، اگر تاویل کرده‌اند مخطئ و اگر تاویل نکرده‌اند یاغی هستند، و این صحیح‌ترین قول از دو قول اصحاب ماست، یعنی حکم به خطا رفتن کسانی که با علی جنگیده‌اند و این مذهب ائمه‌ی فقه است که بر این اساس مسائل جنگ با باغیان تاویل کننده «بغاة المتأولین» را استنباط کرده‌اند.

لعنت بر قاتل امام حسین

در این جمله‌ی شیخ الاسلام دقت کنید بعد از اینکه دیدگاه‌های اهل سنت را درباره یزید بیان می‌کند و مفصل مسأله را شرح می‌دهد، و اختلاف نظرها را بیان می‌کند می‌نویسد:

«وأما من قتل الحسين أو أعان علي قتله أو رضي بذلك فعليه لعنة الله و الملائكة و الناس أجمعين».

«هر کس حسین را به شهادت رسانده یا در قتل او کمک کرده یا به آن راضی بوده لعنت خدا و فرشتگان و همه مردم بر او باد».

آیا با وجود این دیدگاه‌های روشن و واضح اهل سنت، باز هم عده‌ای عالم نما! حق دارند اهل سنت را متهم کنند که نواصب هستند؟!.

علاج وسوسه

برادر عزیز و خواهر گرامی! ممکن است با خواندن این کتاب پرسشهای بسیاری در ذهن شما پیدا شده باشد، که در تاریخ به ثبت رسیده، مانند جنگ صفین و جمل که بین صحابه رضی الله عنهم اتفاق افتاد، زیرا در هر دو طرف عده‌ای از آنان وجود داشت. اما بیشتر با علی بودند به اضافه‌ی افراد خانواده ایشان، خودم و شما را به خواندن و تدبر در این آیه کریمه دعوت می‌کنم:

﴿وَإِنْ طَائِفَتَانِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ اقْتَتَلُوا فَأَصْلِحُوا بَيْنَهُمَا فَإِنْ بَغَتْ إِحْدَاهُمَا عَلَى الْأُخْرَى فَقْتِلُوا الَّتِي تَبْغِي حَتَّى تَفِيءَ إِلَىٰ أَمْرِ اللَّهِ فَإِنْ فَاءَتْ فَأَصْلِحُوا بَيْنَهُمَا بِالْعَدْلِ وَأَقْسِطُوا إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ ﴿۹﴾﴾ [الحجرات: ۹-۱۰].

«و اگر دو گروه از مؤمنان با یکدیگر بجنگند کنند، بین آن دو گروه آشتی بر قرار کنید، آنگاه اگر یکی از آن دو گروه، بر دیگری تجاوز کرد، با گروهی که تجاوز گر است تا هنگامی که به حکم خدا بر گردد، بجنگید. پس اگر برگشت به عدل بین آن دو گروه آشتی بر قرار کنید و به داد بکوشید. بی گمان خداوند دادگران را دوست می‌دارد. جز این نیست که مؤمنان برادرند. پس بین دو برادر خود صلح بر قرار کنید و از خداوند بترسید، تا مشمول رحمت او قرار گیرید.»

در این آیه خداوند با وجود جنگ میان آنان، همه را مؤمن خوانده، آیه صریح و روشن است و نیازی به حاشیه و تفسیر ندارد، بنابراین با وجودی

که بین آنان جنگ درگرفته طبق گواهی قرآن همه آنها نه تنها مسلمان که مومن هستند.

همچنین آیه کریمه: ﴿فَمَنْ عُفِيَ لَهُ مِنْ أَخِيهِ شَيْءٌ فَاتِّبَاعُ بِالْمَعْرُوفِ وَأَدَاءٌ إِلَيْهِ بِإِحْسَانٍ﴾ [البقرة: ۱۷۸]. در حالیکه این آیه درباره‌ی قتل عمد است، خداوند متعال اخوت و برادری را بین قاتل و اولیای مقتول ثابت کرده است، و جنایت قاتل با وجودی که یک جنایت خطرناک است و شدیدترین عقوبت برای آن در نظر گرفته شده، اما آنان را از دائره‌ی ایمان خارج نکرده است.

بنابراین به گواهی قرآن قاتل و اولیای مقتول با هم برادرنند: ﴿إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ﴾. این موضوع نیاز به کتاب مستقلی دارد که ان شاء الله امیدوارم خداوند هر چه زودتر توفیق اتمام آن را عنایت فرماید.

عرض آخر

خواننده‌ی محترم! پس از آنکه لحظاتی را در فضایی عطر آگین و در حال و هوایی سرشار از مهر و محبت با صحابه و اهل بیت رسول الله رضوان الله علیهم أجمعین گذراندیم، و رابطه صمیمانه آن گروه أطهار و أخیار را با یکدیگر تشخیص دادیم، و دانستیم که آنها چقدر با یکدیگر مهربان و صمیمی بوده‌اند، و چقدر الفت و محبت و اخوت در میان آنان حاکم بوده، و چقدر با یکدیگر رابطه خویشاوندی داشته‌اند، تا جائیکه محبت و الفت فوق العاده آنان را قرآن کریم به روشنی ترسیم کرده است، پس باید بکوشیم و از پروردگار جهانیان بخواهیم که ما را به راهی که دوست دارد و می‌پسندد توفیق عنایت فرماید، و ما را در زمره‌ی کسانی قرار دهد که خودش پس از ستایش از مهاجرین و انصار درباره آنان فرموده:

﴿وَالَّذِينَ جَاءُوا مِنْ بَعْدِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ وَلَا تَجْعَلْ فِي قُلُوبِنَا غِلًّا لِلَّذِينَ ءَامَنُوا رَبَّنَا إِنَّكَ رَءُوفٌ رَحِيمٌ﴾
[الحشر: ۱۰].

«و آنان که پس از اینان آمدند. می گویند: پروردگارا! ما را و آن برادرانمان را که در ایمان آوردن از ما پیشی گرفتند، بیامرز. و در دل های ما هیچ کینه ای در حق کسانی که ایمان آورده اند، قرار مده. پروردگارا تویی که بخشنده ی مهربانی.»

دست نیاز

به راستی هر چند دلیل و برهان قائم شود و دلائل روشن آورده شود، انسان هرگز از پروردگار و مولای خودش بی نیاز نمی گردد، خداوند متعال با اینکه پیامبرش صلی الله علیه و آله را با معجزات روشن و با قرآن کریم به نور مبین توصیف نموده و با اخلاق نیکو و قوت بیان و فصاحت فوق العاده، پیراسته و منور فرموده، و با اینکه اهل مکه حضرتش صلی الله علیه و آله را، از کودکی تا بعثت می شناختند، با این وجود بسیاری از آنان بر کفر و شرک خودشان باقی ماندند، تا اینکه فتح مبین (= فتح مکه) آمد و خداوند بدترین دشمنانش را هدایت کرد و دل های تاریک آنان را با نور ایمان منور نمود.

بنابر این، ما باید همواره دعا کنیم و با زاری از او توفیق ثبات بر حق و پیروی از حق را بخواهیم، که هدایت فقط از جانب ذات مهربان اوست.

برادر و خواهر گرامی! بیاد داشته باشید که شما به آنچه خداوند از شما خواسته مکلف هستید، و خداوند حتماً از شما حساب خواهد گرفت، مبادا کلام کس دیگری را بر کلام خداوند سبحان مقدم بدارید، خداوند قرآن را به زبان عربی مبین (یعنی روشن و آشکار) نازل فرموده و آن را سبب هدایت و

شفا برای مؤمنین و سبب کوری و ضلالت برای دیگران قرار داده است، چنان که می‌فرماید:

﴿قُلْ هُوَ لِلَّذِينَ آمَنُوا هُدًى وَشَفَاءٌ وَالَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ فِي آذَانِهِمْ وَقْرٌ وَهُوَ عَلَيْهِمْ عَمًّى أُولَٰئِكَ يُنَادَوْنَ مِن مَّكَانٍ بَعِيدٍ﴾ [فصلت: ۴۴].

«بگو: قرآن برای مؤمنان هدایت و شفاست. و کسانی که ایمان نمی‌آورند در گوش‌هایشان سنگینی است و آن (قرآن) بر آنان مایه‌ی بی بصیرتی است.»

و خداوند شما را موفق بدارد، سعی کنید که با هدایت قرآن راه یابید و هدایت شوید و همواره قرآن را نصب العین خود قرار بدهید.

خواننده‌ی ارجمند! در پایان به عرض می‌رسانیم که حساب و کتاب همه مخلوقات بر خداوند متعال است، هیچ انسانی نمی‌تواند در این کار نقش داشته باشد، بنابراین بی دلیل علیه بندگان حکم صادر نکنیم.

حد اقل حقوقی که آل و اصحاب جانباز رسول الله ﷺ که در قرآن کریم از آنان ستایش بعمل آمده، و در روایات صحیحه نیز نقل گردیده - بر ما دارند این است که با آنان محبت داشته باشیم، و از هر گونه کینه و عداوت و خدای نکرده لعن و نفرین نسبت به آن الگوهای ایمان و تقوا بپرهیزیم، در این رابطه باید جدی فکر کرد.

از خداوند متعال عاجزانه می‌خواهیم که هر گونه کدورتی را نسبت به آل و اصحاب پیامبرش ﷺ از دل‌هایمان بزداید و حق را بر ما آشکار گرداند، و ما را بر شیطان و بر نفس‌هایمان غالب بگرداند، به راستی که او بر هر کاری تواناست.

پایان ترجمه:

پنجشنبه شب ۱۹ رجب ۱۴۲۳ هـ. ق حرم مطهر مدینه طیبه.

ضمیمه

جدول مصاهرات

روایتی از امام صادق علیه السلامشعری از امام شافعی علیه السلام

مصاهرات خاندان هاشمی با بقیه عشره مبشره

منابع	دیگران	خاندان هاشمی
تمامی منابع	عایشه بنت ابوبکر، حفصه بنت عمر، رمله بنت ابی سفیان	رسول الله ﷺ
مصادر در متن نقل شد.	عمر بن خطاب <small>رضی الله عنه</small>	أم کلثوم بنت علی <small>رضی الله عنها</small>
أنساب الطالبین وعمدة الطالب.	عبدالله بن عمرو بن عثمان بن عفان	فاطمه بنت حسین ابن علی <small>رضی الله عنه</small>
تمامی منابع شیعه وسن	عوام بن خوید فرزندشان زبیر بن عوام.	صفیه <small>رضی الله عنها</small> عمه رسول الله ﷺ
منتهی الآمال و تراجم النساء حائری	ابن زبیر و پس از کشته شدنش با برادرش یزید.	ام حسن علیها السلام دختر حسن بن علی بن ابی طالب
منتهی الآمال و تراجم النساء حائری و دیگران.	عمرو بن زبیر بن عوام.	رقیه (علیها السلام) بنت الحسن بن علی بن ابی طالب

حسین الاصر بن زین العابدین <small>علیه السلام</small>	خالده بنت حمزه بن مصعب ابن زبیر.	تراجم النساء حائری ص ۳۶۱
--	-------------------------------------	-----------------------------

علاوه بر آنچه ذکر گردید، اینگونه ازدواجها بسیار است و داستان ازدواج سکینه بنت حسین با مصعب بن زبیر مشهور تر از آن است که نیازی به توضیح داشته باشد، اگر کسی بخواهد اینگونه وصلت‌ها را جمع کند «مثنوی هفتاد من» خواهد شد.

روایتی از امام صادق علیه السلام

از منصور بن حازم روایت است که گفت: خدمت امام صادق علیه السلام عرض کردم آیا صحابه رسول الله صلی الله علیه و آله راستگو بودند یا بر حضرتش دروغ می‌گفتند؟ فرمود: بلکه راستگو بودند. گفتم پس چرا با هم اختلاف نظر داشتند؟

فرمودند: مگر نمی‌دانی که شخصی خدمت رسول الله صلی الله علیه و آله می‌آمد و مسأله‌ای می‌پرسید و حضرت جواب می‌دادند، سپس بر حسب نیاز جواب دیگری می‌فرمودند که جواب اول را منسوخ می‌کرد، لذا بعضی روایات بعضی دیگر را منسوخ کرده است.

اصول کافی ۶۵/۱ کتاب فضل العلم باب (اختلاف الحدیث)

شعری از امام شافعی رحمته

یا أهل بیت رسول الله حبکم فرض من الله فی القرآن أنزله من
یکفیکم من عظیم الفخر أنکم لم یصل علیکم لا صلاة له
«ای اهل بیت رسول الله محبت شما فرضی است از خداوند که در
قرآن نازل فرموده
همین افتخار بزرگ برای شما کافی است که کسی که بر شما درود
نفرستد نمازش درست نیست».

دیوان امام شافعی رح (ص ۱۰۶)؛ بحار الأنوار ۲۳/۲۳۵

فهرست منابع

- ۱- قرآن کریم.
- ۲- بحار الأنوار از ملا باقر مجلسی.
- ۳- اصول کافی محمد ابن یعقوب کلینی.
- ۴- تسمية المولود از علامه بکر بن عبدالله أبوزید.
- ۵- صحیح بخاری محمد ابن اسماعیل بخاری
- ۶- المحلی از امام ابن حزم ظاهری
- ۷- موسوعة فقه علی ابن ابی طالب. از دکتر رواس قلعه جی. چاپ دار
النفايس.
- ۸- مناقب آل ابی طالب از ابن شهر آشوب تحقیق یوسف البقاعی
انتشارات ذوی القربی ۱۴۲۱هـ
- ۹- البداية والنهاية از ابن کثیر دمشقی تحقیق دکتر عبدالله التركي
انتشارات دار هجر.
- ۱۰- تهذيب الكمال چاپ اول ۱۴۱۳ مؤسسه الرسالة تحقیق دکتر بشار
عواد معروف.
- ۱۱- كشف الغمة: چاپ تهران
- ۱۲- الفصول المهمة
- ۱۳- اعلام الوری طبرسی
- ۱۴- ارشاد از شیخ مفید
- ۱۵- تاریخ یعقوبی
- ۱۶- تاریخ الامم والملوک از محمد ابن جریر طبری

- ۱۷- عمدة الطالبین چاپ تهران.
- ۱۸- مرآة العقول علامه مجلسی.
- ۱۹- سیر اعلام النبلاء از امام شمس الدین ذهبی.
- ۲۰- فروع کافی محمد ابن یعقوب کلینی.
- ۲۱- کنز العمال از علامه متقی هندی.
- ۲۲- کتاب العین از خلیل ابن احمد فراهیدی.
- ۲۳- الصحاح: جوهری.
- ۲۴- لسان العرب: ابن منظور.
- ۲۵- معجم مقاییس اللغة.
- ۲۶- صحیح مسلم ابن حجاج نیشابوری.
- ۲۷- جلاء الافهام: ابن قیم جوزی.
- ۲۸- المغنی: ابن قدامه مقدسی.
- ۲۹- حقوق آل البيت: شیخ الاسلام.
- ۳۰- مجموع الفتاوی: شیخ الاسلام.
- ۳۱- دیوان امام شافعی.